Конт...альны

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГlАЛГlАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 25 ДЕКАБРЬ, 1979 ШУ. ● № 154 (6129). ● Мах 2 кепиг.

АЬННАР КХОАЧАШДАЬД

Владимир Ильич Ленин ваь 110 шу дизара хьакъехьара КПСС ЦК социм чlоагlа къоабалбаь хьаллаьцача Грозненски ремонтно – механически завода болхлоша шоай торонашка а хьожаш доккхий декхараш тlайийду. Цу деакча цlейца къахьегама совгlат кийчдара денгара денга шерагlа яржаш латт укхава социалистически ях.

Шоаш шера тlайийца хилла декхараш бlубенна кхоачаш а деш, дика чакхдоаккхаш латт цар пятилетка диълагlча шу. Продукци маьхала лаккхара цкъайтта бетта план 101,9 процент кхоачаш а я. планагlа лаьрхlачул совгlо цар маьхала лькххай 114 эзар сом мах бола товарни продукци. Валови продукци арахецара пачхьалкхеи план 103,1 процент кхоачашъяй завода коллектив. Заданел совгlа арахийцай 105 эзар сома маьха тайп-тайпара продукци.

Укх тlеххьарча шерашка ца хиннача тайпара чlоагlа тоаденнад завода коллектива деррига техникио - экономически хьокхамаш пятилетка диълагlча шера. Къахьегама овсарле лакхъяра цкъайтта бетта план 103,3 процент кхоачаш а я, соахка цу юкъа хинначул 6,2 процент лакхъяй из. Арахецача продукцега дlайда мах лохбарах производствана кхоадаьд 88 эзар сом е тlайийцача декхарел 78 эзар сом дукхагlа. Дуккъал къахьегама овсарле лакхъяра чотах кийчъяй планал совгlа ара мел хийца товарни продукци. Заданел совгlа продукци маьхала яккхарах, оlамигтух а доккхачун а кхом барах дlабахача цхьайтта бетта завода болхлоша планагlа лаьрхlачул совгlа 77 эзар сома пайда баьб пачхахьалкхенна.

Ши-шегlа хьахиннадац уж производственни хьокхамаш. Цуи керттердар да «Хlара балха денна — дикаля Знак!» яхача девизагlа йола ях дина вlаштlехьа я яьцха. хьахарк имах ца кхоберш болхлича къахьегар. Цар дукха балхаш даьд укх шера шоай толамаш тlа-тlа тоадора. Укх шера кара а ерзаяь керда арахеца йолаьйй заводе йиь тайпара продукци. Тlайийцача социалистически декхарех къахьегам lилман ларда тlа вlаш тlехьбаккхара чакхъяккха еаш яр итт мероприяти. Хlаьта цар чакхъяьккхар 17 мероприяти я. Царех бархl арахеца продукци дуккагlеи дикагlеи хилийтара тlаерзаяь я, ялх къахьегама овсарле лакхъяра хетаьл я, хlаьта вожаш болхлой къахьегам аттача баккхара лаьрхlа я.

Кхом барои хьурмат дараи тlехьа а чlоагlа къовсам лотттабу завода болхлоша. Цу даькъе дика ка йоалаш къахьег цар. Укх шера цар кхоаьй 46 эзар киловатт-сахьат электроэнерги е тlайийцача декхарех лаьрхlачул ялх эзар киловатт-сахьат дукхагlа. Укх шера кходаьд 40 тонн совгlа условни довгор, 8 тонн lаьрка металл, кхийола материалаш.

Завода коллективо доахача къахьегама толамашта юкъе дизза дакъа лоац предприятерча рационализаторащ а. Цар тlайийцача социалистически декхарех укх шера кийч а я производствана юкъейоалае езаш яр 20 рационализаторски предложени. Хlаьта цар цкъайтта бетта кийч а я производствана юкъейоаланьй шера предприятена 20500 сом пайда беш йола 37 рационализаторски предложени.

В. И. Ленин ваь 110 шу дузача цlея сийна шоаш денна дош дизза чакх а даьккха, хlанзлехьа пхе шера план кхоачашъяь итташ болхлой ба заводе. Царех ба токараш коммунистически къахьегама ударникаш Галустян Юрий, Гоголошвили Анатолий, Достова Галина, Багашев Увайс, Смуткин Николай, кхы дуккхабараш а. Юкъера лаьрхlача хlара сменагlа нормаш 150—160 процент кхоачаш а еш, шоаш кийчъю продукци дикеи тlехдикеи мара хилийтац цар.

В. ДОТМАРЗИЕВ.

Юртбоахама техника тоеш болхи Советски района «Ленински путь» яхача совхоза механизатораш, механически мастерске болхлой. Хlаьта дика хьокхамаш а гойт. Масала, укх шера биълагlча квартала планагlа 6 трактор тоае езаш хиннача хlанзле а 8 кийчон мугlаре дlаоттаьй цар. Иштта овсаре къахьег механизатораша тlехьаюзаш йола инвентарь тоаеш а.

Совхоза юрта боахама техника тоаеча геттара доккха дакъа лоац трактористаша: Татаев Хьамзата, Белхаева Супьяна, Усманов Султана; механически мастерске болхлоша: слесара Р. Дурдышева, электросварщика А. Дудаева, газосварщика С. Сулиманова.

Механизаторашта техника тоае дикача хьехамаша, эшача гlулакхца доккха новкъостал ду совхоза механически мастерске заведующе Зукаев Шаране.

Ерригa юртбоахама техника 23 февраль тlакховчаш тоаь лаьхха дош деннад совхоза механизатораша. Из да В. И. Ленин ваь 110 шу дузача деша цар кийчду къахьегама совгlат.

СУРТА ТlА: механизатора Усманов Султана трактор дикагlа тоадра фу де деш хьехаш ва Советски района «Ленински путь» яхача совхоза мехмастерске заведующи Зукаев Шарани (аьттехьара вар).

И. ПЛИЕВА сурт.

ДИКА ДОАЛ ДУ ТЕХНИКАНА

Техника ший ханнахьеи тотамел кийчъярах тийна хургба юртбоахама культурай тlадоагlача шера чуэдаргбола хьувкъам. Из ха а хоаш трактораш, комбайнаш, тlехьаюзаш йола инвентарь сихен дикеи тоаяра ерригa шоай уйла тlаьхийта къахьегаш ба укх деношка «Урус-Мартановский» совхоза механизатораш.

Дукха ха йоаццаш мара вlашагlболлалза къона боахам ба из. Механически мастерской хьае кхоабаьбац совхоза къахьегамхой. Цулухьа техника тоаяра балхаш бригадашка кхоалленашта кlал ду. Ремонт яра хьалаш дика деце а, хьалхашка латта декхараш толамца кхоачадеш хьабоагlа цу боахама механизатораш. Иштта, укх шера биълагlча квартала планагlа 5 трактор тоае езаш хиннача хlанзле а 6 дlаоттаьй цар кийчон мугlаре.

Сихен дикеи тоаю тlехьаюзаш йола инвентарь а. Хlаьта къаьстта овсаре къахьег Мусаев Жабраила кулгалдеча цхьоалагlча бригада. Гурахьеи lайи планагlа тоае езаш хинначох дукха хlама из эшаш 90 процент кийча я инвентарь кхашкара балхаш дера.

В. И. Ленин ваь 110 шу дузача денна толамца накъбабхор дукха мехка чъркача социалистически яхье хьинаре дакъа а лоацаш боахама тоае мел еза юртбоахама техника 23 февраль тlакховчаш кийчон мугlаре дlаоттае дош деннад совхоза къахьегамхоша.

lай латташ талхаргйоацаш «Госсельхознадзоро» яхача тайпара доагlа lунал а даь латт тоаь техника.

Х. МАГОМЕТОВ.

Ремонтникий дикагlйола бригада

Шоай хьинари шеи кхо ца беш къахьегаш ба пятилетка диълагlча шера «Малгобекнефть» НГДУ скважинашта лаьттана кlал ремонт ераш. Шерра социалистически яхь йоаржальча цар 113 скважина лаьттана кlал ремонт а еш, толамца кхоачашйир дlабахача ноябрь бетта план. Цхьайолча ремонтникий бригадаша ханал хьалхе кхоачашъяьй укх шера план а. Царех я къахьегамен тlемен ветеран, мастер Самсонов Петр Никифорович керте латта коммунистически къахьегама сийлен цlи лелаю бригада. Ноябрь бутт бовча деношка 415 скважинана лаьттона кlал ремонт а еш, шера план тlеххоачашйир цо.

Дуккхача шерашка хьинаре къа а хьегаш башха-дика производственни хьокхамаш доахаш хиларах 1978 шера шоллагlча категоре мастер яха сийлен цlи а луш. П. Н. Самсоновна 15 процент тlатехар алаш. Цо кулгалхо валаш я из бригада. Из чlоагlа кхаш киса кулгаш з дехна лелачарех вац Петр Никифорович. Царна дала дlа а итта, ше хьокхам а телаш къахьет цо.

Цуи бригада хаддалза социалистически яхье хьалха латташ хилар а цхьа бахьан доацаш дац. Хlара дийнахьа бригадерча ремонтникаша даьхача толамий итогаш а я, уж дlайовзийт массанена а. Скважинашта лаьттана кlал ремонт яра опыт йоккха йолла пайдана я къона инженер Исмаилов Саидбек Дависултановича керте латтача бригадана. Из дика кхетадеча цу коллективо пайда ийбу Самсонова бригада опытах. Цудухьа пачхьалкхен плани тlайийна декхараш тlеххоачашдеш тьайоагlа из а.

А. АЛЕРОЕВ.
«Малгобекнефть» НГДУ скважинашта капитальни лаьттана кlали ремонт еча цеха инженер.

ТОРГОВЛЕ ПРЕДПРИЯТЕИ ОРГАНИЗАЦЕИ БОЛХЛОШТА РСФСР ТОРГОВЛЕ ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО ЯХА СИЙЛЕН ЦlИ ЯЛАРАХ ДОЛА

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Торговле дакъе доккхий гlулакхаш карагlдуларах РСФСР торговле заслуженни болхло яха сийлен цlи лойла:

Имадаева Зоя Магомедовна — Нохч-Гlалгlай АССР город Грозне «Промтовары» яхача объединене тика йоккхагlйолча продавеца.

Наумочкина Вера Демьяновна — Нохч-Гlалгlай АССР г. Грозне «Гастроном» торга тика йоккхагlйолча продавеца.

Точиева Лидия Алаудиновна — Нохч-Гlалгlай АССР «Малгобекнефть» яхача мехкдаьттен газ йоаккхача управлене болхлой снабжене отдела тика йоккхагlйолча продавеца.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума
Председатель **М. ЯСНОВ.**

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума
секретарь **Х. НЕШКОВ.**

г. Москва, 1979 шу
21 декабрь.

НОВ. Ю. А. ЛУТОВИНОВНА НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР МЕХКДАЬТТА, МЕХКДАЬТТА ЧАКХДОАХАЧЕИ МЕХКДАЬТТА ХИМИЧЕСКИИ ПРОМЫШЛЕННОСТА ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО ЯХА СИЙЛЕН ЦlИ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Республика мехкдаьтта промышленноста дакъе доккхий гlулакхаш карагlдуларах, общественни дакъе хьинаре дакъа лацарах Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика мехкдаьтта, мехкдаьтта чакхдоахачеи мехкдаьтта химически промышленноста заслуженни болхло яха сийлен цlи лойла **Лутовинов** Юрий Александровича — «Грознефть» объединене бурув тохара балхий Старогрозненски управлене начальника.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета
Президиума председатель **Х. БОКОВ.**

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета
Президиума секретарь **Н. ПРАВЕНЬКИЙ.**

г. Грозный, 19 декабрь.
1979 шу.

24 ФЕВРАЛЕ —
СОВЕТАШКА ХОРЖАМАШ

БАРТ-ЦХЬОАГlО ЙОЛАШ

Республике цlадоладенвад РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла кандидаташ оттабелга.

Хоржамий кампани республике керда, лоархlаме этап а хинна дlаэттай — РСФСР Лакхехьарча Совете депутаталла кандидаташ оттабара йола собранеш дlайолаенняй.

Горагорск поселкера мехкдаьтта клуб хоз хьа я лозунгашцен плакаташцей. Укхаза хоржамашта хьалхарча собране бахьнаб НГДУ «Горскнефть» болхлой, инженерно - техническе белхахой. РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла кандидаташ оттабара. Собрани хьайийлдар НГДУ профсоюзни комитета председателя В. И. Бабича. Дош лу № 2 йолча цеха машиниста Т. С. Голувановайна.

— Советски наха бlарчча а йиза а могаю КПСС чура а арахьара а ленински политика, — аьлар цо. Цудухьа аз дег тlара предложени лу Российски Федераце пачхахьалкхен lаьдала. Лакхехьарча органе харжа КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель нов. Л. И. Брежнев—Ленина гlулакх тешшаме дlахьо кхухьар, лаьттан тlара машар бахьан долаш лоаттабеча къовсама байракх лелаяр оттае.

Из предложени раьза хилна хьаллаьцар № 2 йолча цеха начальника К. Ю. Ганиева. Цунца цхьаьна цо № 958 йолча Наурски хоржамий округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттаве могавир «Горскнефть» НГДУ оператор Александр Иванович Щербинин.

Цул тlехьагlа къамаьл дир управлене парткома секретара С. С. Эдильханова. НГДУ начальника заместитела И. В. Татаринтева. Цар иштта раьза а хиниа хьаллаьцар хьоттаь кандидатураш.

Мехкдаьттахой собране массава раьза а волаш соцам бир № 958 йолча Наурски хоржамий округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла Леонид Ильич Брежневи Александр Иванович Щербинини оттае.

Дуккха нах гулбенна хоржамашта хьалхара собрании хилар Наурски станице «Чечениргушводстрой» ПМК-4. Из предложени цига хьаллаьцар къамаьл даьча дlа-юха лелача мехколонна партбюро секретара Ю. В. Жукова, ПМК-4 начальника О. Н. Тупицына, трактористо В. В. Желийна, кхычар. Хlаьта иштта хоржамашта хьалхара собрании хилар Шелковской района Каргалински станица культура Цlагlа. «Красный пахарь» яхача колхозе. Цу шинахьа а массави раьза а волаш соцам бир Леонид Ильич Брежневен Александр Иванович Щербининен кандидатураш дег тlара раьза а хиниа хьаллаца.

* * *

Хоржамашта хьалхара собрании хилар Нестеровски станица культура Цlагlа. Из хьайийлар «Путь к коммунизму» яхача колхоза профсоюзни комитета председатела Б. Т. Захарченкос. Эттара хьалха къамаьл де дош делар тlемен къахьегамен ветеран, колхоза электромонтера М. И. Яценкова. Цо предложени елар № 957 йолча Назрановски хоржамий округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла Коммунистически партеи Советски пачхахьалкхеи вокха деятель, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель ноккъост Алексей Николаевич Косыгин оттаве. Цул тlехьагlа къамаьл даьча агронома къонача коммуниста А. В. Поповас аьлар:

— Ноккъоста М. И. Яценко предложени хьал а лоацаш, аз кхтта предложени лу цу округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла «Путь к коммунизму» яхача колхоза дикагlа йола доярка Раиса Магометовна Амриева оттае.

Колхозхой собране массава раьза а волаш соцам бир № 957 йолча Назрановски хоржамий округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета председатель Алексей Николаевич Косыгини Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза доярка Раиса Магометовна Амриеван оттабе.

* * *

Хоржамашта хьалхара собрании хилар Вознесенски газ чакхйоаккхача завода коллектива. Цига эттара хьалхара къамаьл даьча завода партбюро секретара В. И. Черкова предложени елар РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин оттае.

Из предложени хьал а даьца, завода дикагlа болча болхлоша иштта № 957 йолча Назрановски хоржамий округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттайяр «Путь к коммунизму» колхоза доярка Р. М. Амриева.

Собране массава раьза а волаш соцам бир № 957 йолча Назрановски хоржамий округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла Александр Николаевич Косыгини Раиса Магометовна Амриевай оттабе.

Назрановски района «40 лет Октября» совхозе хоржамашта хьалха хиннача собране къамаьл даьча партнома секретара Х. К. Арчакова предложени елар № 957 йолча Назрановски хоржамий округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин оттаве.

Из предложени хьал а лоацаш совхоза комбайнера О. Э. Дзаурова а предложени елар цу округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла «Путь к коммунизму» колхоза толашагlа йола доярка Р. М. Амриева оттае.

Собране массава раьза а волаш соцам бир № 957 йолча Назрановски хоржамий округе гlолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла Алексей Николаевич Косыгини Раиса Магометовна Амриеван оттабе.

КАРАГlДАЬННАРАШИ ДЕ ЛЕРХlАРАШИ

Ялхазлагlа хержача Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета XII сесси

Хьалхагlа хоам баь ма хилара, укх шера 21 декабре Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета шийтталагlа сесси хилар. 1980 шера Нохч-Гlалгlай АССР экономически социальни дегlайоалара Пачхахьалкхен плана 1979 шера республика экономически социальни дегlайоалара план кхоачашъяра леламех хьакъехьа доклад йир Нохч-Гlалгlай АССР Госплана председатела Е. В. БРЫКСИНА.

Нохч-Гlалгlайчен кхахьегамхоша, дерригача советски халкъо а санна, чlоагlа къоабалъеш тlайийцар 1980 шера мохк экономически социальни дегlайоалабара дехарех лаьца я КПСС ЦК ноябрьски (1979 ш.) Пленума решенеш.

Республика къахьегамхоша, парте XXV съезден цул тlехьагlа хиннача КПСС ЦК Пленумийн решенеш чакх а йоахаш, шерра йоаржальча социалистически яхьа ларда тlа укх шера беттаалара дикка толамаш даьхад халкъа боахам дегlайоалабеча, ма ларча шерел пятилетка дизшерен планови заданеш кхоачашъеча.

Продукци маьхала яккхара 11 бетта план 100,9 процент кхоачашъяьй республика промышленносто. Планал совгlа маьхала лькххай 12,3 миллион сома иньха продукци, хlаьта пятилетка 4 шера маьхала йоаккхаргья из 53 миллион совгlча сома маьха.

Карарча шера заданеш тlехкхоачашъергья продукци лоархlамегlарча тайпашта: гази мехкдаьттен даккхара, электрически йlовхален энерги, мехкдаьттахимически продукци, мехкдаьттаппаратура, тракторни прицепаш, мебель хьаяра, дулх даккхара, шекар дара, и. кх. дl. Тахан предприятеша арахец пачхахьалкхен дикала Знак тlалаттача изделейи продуктайи 135 тайпа. ерригача производствах 22,1 процент.

Керда техника юкъейоалаяреи производственни процессашта механизаци яреи чотах промышленностера къахьегама овсарле соахка хиначунца нийсйича 3,8 процент лакхъеннай. Хlаьта из бахьан долаш йиш хиннай совнагlа хьаяь ерригa продукци болхлой дуккагlа хилийта ца безаш хьае.

Республика колхозашеи совхозашен укх шера хаттама хьалаш аьттув боацаш хиннa долаюхьа а, lалашдьад пачхахьалкхено аьтт, сенараш, шекара свекланаш, баьцалдараш, картолаш, сом, тха эцаро шера план кхоачашъелга. Дулх, шура, фуаш эцара шера план кхоачашъяра чакхдоахаш гlулакх да. Массе а боахаме чуделла дерригa ялат 417 эзар тонн хилар юкъера хьувкъам хlара гектара тlара 18,8 центнер а болаш.

1979 шера дукха бахьан доьд юрта боахама материально-технически базе чlоагlъяра. Укх шера производственни социально-культурни объекташ хьаяра хий дехна лаьттаьа шерарген техника эшарен дlадахийтад 100 миллион сом гарета пачхахьалкхен капитальни вложенешн колхозой ахтен. Хlаьта диъ шера — 423 миллион сом.

Халкъа боахама дерригача доаяъошна хьаьдаьд капитальни гlирсаш. Укх шера 11 бетта пачхахьалкхено дlахийта капитальни вложенеш 318,9 миллион сом е соахкарчул 4 процент дуккагlа а. Республика Министрий Советага доал долча боахамашка пайда ийцаб 22,85 миллион сомах. Дукха про изводственни объекташ, чуlа цlеош, культурно-бытовой гlулакхашта лаьрхlа объекташ болх бе йолайолийтана lалашдаьда.

Социальни программа чакхъяккхар бахьан долаш дикка лаккхьеннай республика къахьегамхой материальни хьал-торони культурни бохами. Розничии товарооборота план 11 бетта 99,9 процент кхоачашьяьй республике, цу дакъе потребительски кооперацие — 100,9 процент. План кхоачашьеча хана бытовой гlулакхий объем соахкарчул 12 процент йоккха гlа хиннай.

Цу хlаманца цхьана дегалдаьккхар доккладчика, производстви продукци хьаяра геммаш республика бlаьрчча хьаниацha а моттигера доал тlадолча предприятеша заданеел доахагlа я. Дуккхача предприятеша lалашдадаи оттаьча номенклатурагlа продукци арахецнага. 11 бетта план кхоачашъяьлац мехкдаьттах машиндаьтташ дахара, вlашагlа хутта аьшкабетонни конструкцеш доккъош, цемент, кирпич, радиоприемникаш, тийта хlамаш, консерваш хьийоаа продукци хьаяра. Ассортимента план дlаккха а кхоачашъяц моттигерча промышленноста министерства. Кхачан промышленноста министерства тоьал кхоачаш ца еш йисай консерваш, йий кондитерски изделеш, минеральни хий арахецара план. «Чечениргушстройматериалы» яхача объединене хьаенна 22 миллион гарта кирпичаш.

Культурно-бытовой гlулакхашта лаьрхlа товараш хьадара 11 бетта план 96 процент мара кхоачашъяьлац, соахкарчул вlешагlа да уж хьа. Дуккхача предприятешка хlанз а нъовгам эсала лоаттабу продукци дикал доалр дукха.

Цlенкашта кхоачамбоацараш да юрта боахам дегlабоалабара план кхоачашъеча. Укх шера цхьайолча районашка хlатанаш кlеланта хьий кхаьд, хlаьта из бахьан долаш деррига чудахьаш дола хlаташ соахкарчул 114 эзар тонн кlезигденнад колхозашкеи совхозашкеи. Бахьандараш кlезанта хьувкъадоъд юрта боахама министерстъа, «Чечингосрплемпром» яхача объединене, «Плодопром» яхача треста боахамашка, «Чеченингушвино» объединене lалашдьадац консашта дерттlа lунал делга. хlаьта из бахьан долаш кхосеий хьувкъам доха хиннаб. кампаш эшара план кхоачаш ца еш йисай.

Республикерча дуккхача колхозашкеи совхозашкеи къовсам эсала лоаттабу хьайбай продукци дуккагlа мукхар дукха.

Капитальни гlирсаш хьалдеча керттера кхоачамбоацарех латт аьлча, из латт производственни мощностеши кертмера фондаши болх бе йолаккхийтара отталь планаш дlаккха я кхоачашъеш ца хиларах. Гlирсаш хьалдара ханаш кхт каста тlехьйоах, хьалдаь ца доалаш дуса гlирсаш дукха lов. Къаьстта мlоагlа тlехьадисад чуlе цlеоши культурно-бытовой гlулакханта лаьрхlа гlирсаша хьалдела.

Гlишлон балхий, къаьстта а отделочни балхий дикал хlинз а лоахача боараме я, балха тlа брак яр бахьан долаш юкъатоадея кхы тlа а ахча дlададахийтеи делаш хуа балхашка.

Гlирсаш хьалдара lаткъ «Чечингражданпроект», «Грозгипросельхозстрой» яхача проектни институташа проектно-сметни документаци ший ханаца йоалаш воа кийчъяр.

Цlенкашта кхоачамбоацараш да торгови, бытовой, коммунальни предприятеи балха тlа.

1980 шера республика экономически социальни дегlайоалара плана проект, аьлар дlахо доккладчика, карарча пятилетка заданешка хьежжа а хlаьта иштта СССР Лакхехьарча Советеи РСФСР Лакхехьарча Советеи решенеша даь хувцамаш теркалдеш а отталь я.

1980 шера плана проекта тlа оттадаьл вай республике промышленни продукци 2,6 процент дуккагlа хьаелга. Пхе шера 9,3 процент дуккагlа хьаеш хургья промышленни продукци.

КПСС ЦК ноябрьски (1979 ш.) Пленуме нов. Л. И. Брежнева еннача указанешка хьежжа плана тlа къаьстта уйла тlайохийт республика экономике эттара лоархlаме гlара моттиг дlалоацаш йола довгора-энергетически промышленноста дlахо дегlайоалара. «Грознефть» объединене гlолла доаккхаш дола мехкдаьтта 1980 шера 7,3 миллион тоннага, газ 2,5 миллиард кубически метрга кхоачаде лаьрхlад, хlаьта из пятилетка заданеел дуккагlа хул.

«Грознефтеоргсинтез» яхача объединене гlолла бийда мехкдаьтта чакхдаккхара объем укх шерарча боараме йита лерхl. Иштта укх шерарча боараме, вешта аьлча пятилетка заданешка хьежжа, хилийта лаьрхlад «Грозэнерго» системе йоаккхаш йола электрически йlовхален энерги.

1980 шера дlахо дегlайоагlаргья машиностроении приборостроении. Цу дакъо хьаеш йола продукци укх шерарча боарамца нийсйича юкъера лаьрхlача 6,1 процент дуккагlа хургьа.

Плана проекта тlа оттадаьд гlишлон материалаш дуккагlа хьаелга. Хьун боахама управлене гlолла 82 эзар кубометр хьу дlахоа лаьрхlад.

КПСС XXV съезда установкашка хьежжа пятилетка чакхйоалача шера дикка дуккагlа хьаде лаьрхlад яйгача, кхачан промышленноста товараши продукция, культурно-бытовойи боахамен гlулакхашта лаьрхlа товараш.

(Йистедоалар 2-ча оагlо тlа).

КАРАГIДАЬННАРАШИ ДЕ ЛЕРХIАРАШИ

Ялхазлагlа хержача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета XII сесси

(Нистедвалар.
Доладлур 1-ча оагIо тIа).

1980 шера плана проекта тIа оттадаьд производства объем моттигера доал тIадолча промышленносто 5,4 процент, цу даькъе моттигерча промышленноста министерстве гIолла — 6,4 процент кхачан промышленноста министерстве гIолла — 4,5 процент, «Чечениигушстройматериалы» яхача объединене гIолла — 4,9 процент йоккхагIа хилийта.

Плана проекта тIа лаьрхIад республика промышленносте 1979 шерарчул 2,2 процент дукхагIа къахьегама овсарле лакхъе, тIакхха цо йиш хулийтаргъя къахьегама овсарле лакхъяра чотах 65 процент продукци дукхагIа хьаелга IалашдЕ.

Юрта боахама ерригга продукци республике 1979 шераца нийсйича 14 процент дукхагIа яккха лаьрхIад.

Плана проектагIа 1980 шера паччахьалкхенга дохха лаьрхIад 145 эзар тонн ялат, 15 эзар тонн генараш, 160 эзар тонн шекара свеклаш, 140 эзар тонн баьцадаараш, 8 эзар тонн коартолаш, 7 эзар тонн хорбазаш - пасташ, 2,7 эзар тонн тхьамна, 60 эзар тонн сом, 85 эзар тонн комсаш. 37 эзар тонн доахнии коа тIара оалхазараши, 92 эзар тонн шура, 90 миллион фуъ, 4600 тонн тха.

Пятилетка чаккйоалача шера кийч а дь, чаккдаха деза хьайбай продукци нахха сенка алсамъяннкхара, доахан дебадарен цар продуктивность лакхъяран тIадерзадь практически гIулакхаш. Къьестта уйла тIахкийтанза яргьяц доахан, хьакхарч чуоттаь кхоабаш, шурен фурми гулдеш йолча керда хьалъьча хьайбаш леладеча комплексех эффективнегIа пайда эцара, хьайбай продукце дикал лакхъяран из къхарга бода мах лохбаран. Колхозашкеи совхозашкеи доакъарий база дIахо чIоагIъяр дукъа ялата культурай хьунхьам дикка лакхбе а уж дукхагIа аха а, кийчдеча доакъарий дикал лакхъе лерхI.

ХьатIадоагIача шера плана проекта тIа оттадаьд Iамашкара доала чкъаьрий 615 тоннага дIахоачале, е укх шерарчул 26,5 процент дукхагIа хилийта.

Пятилетка чаккйоалача шера юрта боахама материально - технически база дикхо чIоагIъярга дIайоахийт 100 миллион сом совгIа паччахьалкхен капитальни вложенеш колхозий ахчи. Хий лехха лаьтташ 1980 шера 4,2 эзар гектар дукхагIа а хинна, пятилетка чаккйоалаш 144,2 эзар гектарага дIакховчаргда.

1980 шера дIахо дегIадоагIарга транспорта деррига тайпаш, бувзам, наьъий боахам.

Пятилетка чаккйоалача шера республике дIайохийта паччахьалкхен капитальни вложенеш 364,3 миллион сом хургья, хIаьта уж укх шера дIахийтача капитальни вложенел 6,5 процент дукхагIа хургъя.

Республика Министрий Советага доал долча боахамга дIайохийта капитальни вложенеш, чуIе цIенош хьалдеча юкъе министерствашен ведомствашен корта а болаш лоаца дакъа а субботникаш дарах вIашагIяхийтта ахча а тIехъа лаьрхIача 27,8 миллион сом, е укх шера кхоачашдергда аьнна хетачул 2,7 процент дукхагIа хургьа.

Республика бIарчча хьайцача чуIе цIенош хьалдарга дIадохийт 28 миллион сом, цу даькъе моттигерча Советашка гIолла, министерствашен ведомствашен корта болаш дакъа а лоацаш, — 12,6 миллион сом, хIаьта из укх шерарчул дукхагIа хул.

Деррига а школаши деша даха ха йоацача берий учрежденешка хьалъярга дIадахийта лаьрхIад 14,6 миллион сом, цунах моттигерча Советашка гIолла — 5,9 миллион сом. УнахцIено лоралра гIирсаш хьалдара хьожаду 6,9 миллион сом, цу даькъе республика Министрий Советте гIолла — 2,8 миллион сом.

1980 шера республике бахача наьха ахчан доходаш 3,2 процент дукхагIа хургья. Бахача наьха ахчан доходаш дукхагIа хургхилар теркалдеча паччахьалкхени кооперативнии торговле розничин товарооборот 711,7 миллион сома боарамс, е укх шерарчул 5,4 процент дукхагIа хилийта лаьрхIад.

Бытовой гIулакхаш дIахо дукхагIа дергда бахача наха. Пятилетка чаккйоалача шера 35 миллион сома мехка бытовой гIулакхаш дергдя бахача наха, е укх шера даьрел 14,9 процент дукхагIа хургда уж, хIаьта юрташка — 23 процент.

1980 шера республике массе оагIорахьара хьатIадоагIача ахчан чотах хьалде а наха чухоаша дIадала а лерхI ерриги а лаьрхIача 228 эзар квадратни метр чуIе моттиг йола цIенош. Хьалдеш дола чуIе цIенош укх шерарчул 10 процент дукхагIа хургда.

Тоъал дукха балхаш дергда коммунальни боахам дегIабоалабара.

Хьалъъь а яьха, эксплуатаце дIалургьа 5,3 эзар бера моттиг йола школаш, 2,6 эзар моттиг йола деша даха ха йоацача берий учреждениш, 720 моттиг йола профтехучилищаш.

Эксплуатаце дIалургья гор. Грозне 240 маьнги чулатта больнице 375 сат тIаэца поликлиникен, г. Назране, Урус-Мартане дIахо хьалъергья районии больницаш а республикански больницера терапевтически корпус а.

Пятилетка чаккйоалача шера декхараш толаме кхоачашдара Iалальмате боккхача лоархIаме хургдо КПСС ЦК ноябрьски (1979 ш.) Пленума решенеш, цу Пленума даьча программин къамьлаца хьаккийнаьъ нов. Л. И. Брежнева указанеши установкаши боккъонца кхоачашъяр.

1980 шера Нохч - ГIалгIай АССР Паччахьалкхен бюджетах 1978 шера республика Паччахьалкхен бюджет кхоачашъяраха доклад йир Нохч - ГIалгIай АССР финансий министра **П. И. Голешихина.**

Цо хоам бир, Лакхехьара Совет хьежийта дIачуенна 1980 шера автономии республика Паччахьалкхен бюджета проект доходаши расходаши 164,880 эзар сом долаши 5,3 процент дукхагIа йолаши оттаь хиларах. Бюджета проекто биэза кховчам бу ерригача планови мероприятешта финансированиера.

Бюджета керттера доходаш дIанхача ширашна а сашо, хьахул оборота тIара йоагIача налога, пайдаш тIара доагIача а кхыча а ахчай чотах, социалистически предприятешкареи организацешкарен хьатIадоагIачох. Бюджета ерригача ресурсех 85,6 процента боарамс, хIаьта бахача нахагара хьатIадоагIар доходий 14,4 процент мара дац.

Бюджета доходех онлда дакъа дIалоац Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета доалахьарча предприятешен боахама организацешен пайда тIара хьачутелача ахчана. 1980 шера 3886,1 эзар сома, е 5,4 процент дукхагIа пайда бе лерхI цита. Цхьабакъда, белгалдаьккхар докладчика, цхьайолча министерствашен ведомствашен, боахама организаши накоплений планаши кхоачашьни, пайда бара меттал эо ду. Общественни кхачан предприятеша накоплений план укх шера 9 бетта 71,2 процент мара кхоачашъьяни, цу беш бисаб 232 эзар сома пайда. Накоплений план кхоачаш ца еш йисар бахьан долаш бюджете хьачу ца доагIини дисад 154,2 эзар сом. Бытовой гIулакхаш дена министерства 28 предприятех шинне 36 эзар сома кхоачашъьяц пайда бара план, ворхI предприяте плана совгIа 115 эзар сома эе даьд, хIаьта шинне плангIа пайда бе лаьрхIача метте, 24 эзар сома зе даьд.

«Промстройматериалы» яхача объединеце продукци арахецарга 408 эзар сом дукхагIа дIадахийтад, хIаьта 308 эзар сом хьачу ца лув а дисад.

Кхачан промышленноста министерства предприятеша накоплений план 1979 шера 9 бетта 95 процент кхоачашъяьй. Шийна нарарча хIара предприяте план кхоачашъелга вIаштIехьдаьккхадац министерства. Арахецача продукце дикал лакхъяра болх эсала бу предприятешка. Товарий дикалан уж дохнарин йолча Госинспекце управлене техкача наделех 20 процент брак яьй.

Моттигерча промышленноста министерства предприятеша ца беш бисаб 274 эзар сома пайда. 1978 шера — 2347 эзар сома, укх шера 9 бетта — 1653 эзар сома. Цу министерства предприятешкара 1979 шера республика паччахьалкхен бюджете хьачу ца доагIаш дусарга алхха пайдаш тIара хьачудала дезаш хинна 810 эзар гарта сом а оборота тIарча налога цхьа миллион совгIа сом а.

Республика паччахьалкхен доходий балансана юкъе шиъ даькъах цхьа дакъа гарта дIалоац «Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене пайдаи тIара хьачутелача ахчаша. Укх тIеххьарча шин шера цу объединене хIара квартале тоъал кхоачаш ца еш юс накоплений планаш, халонаш хьалханна уттаю созаин бюджете паччахьалкхен доходаш дIачутелара план кхоачашъяра.

1979 шера финансовоборхама гIулакхаш во лел «Чеченингушвино» яхача производствени объединене. Иис бетта накоплений план кхочашъъяац объединене совхозаша.

1980 шера паччахьалкхен бюджети расходаш, 1979 шера планагIа лаьрхIача расходел 5,3 процент дукхагIа а йолаш, 164880 эзар сома хургья. Цу ахчо боккъонца кхоачаш хиллал Iалашъю планови мероприятеш, хIаьта республика экономически социальной дегIайоалаяра планага хьежна а до из. Республика халкъа боахамга дIадодар 53,4 миллион сом хургда, цу даькъе капитальни вложенешка — 20,3 миллион сом.

Фусамий - коммунальни боахамга дIадодар 26377 эзар сом хургда.

1980 шера бюджета тIа оттадаьд халкъа образовани, Iилма, культура здравоохранени, социальни Iилашо дIахо дегIайоалаяра бюджетера ахча дукхагIа дIахецилга. Цу гIулакхашка дIадахийта лаьрхIад 121,9 миллион сом е укх шера плангIа лаьрхIачул 2,7 процент дукхагIа.

Просвещене, унахцIено лоралра, культура, социальни Iалашон министерстваша, райгорисполкомаша массаза а оперативной принципиальной къестадаш ахча дIахийтарца дувзадеша денаш, дIахецаш дола тоъал дукха ахча шиъ даха дезача наькъагIа ахийтан, хIаьта цхьайолча даькъе вIалла пайда ца эцаш а дус. Из бахьан долаш дукхха эданеш тоа ца еш юс, школаш, больницаш, культпросветучреждениеш эзача инвентарца, оборудованеца Iалашъьяц. ДIаухийтача ахчах массаза а хьахилац эшшаш йола эффект.

Бюджетера дIахецача ахчах пайда эцара эффективность лакхъяра хIана а болх эсала бу республика просвещене министерства. Советски, Веденски, Нажай-Юртовски районий дукхача юрташкарча школашка классаш кIезига йиза я. Деша ухараш кIезига ба боаххайн юрташкарчен кегиркой школашка.

Порядок йоацаш хIана а дукха хIамаш да дIаьхдаь ди дола группаш, берий бешамаш, школаш-интернаташ, школашка йоаца предприятеш леладара хьалийцача ахчах пайда эцара даькъе.

Кхоачамбоацараш геттара дукха да бухгалтерски учет вIаштIехьаьккхара даькъе а. Паччахьалкхен ахчах эффективнегIа пайда эцаргбола гIулакх данза дергдац просвещене министерства. ЧоагIа ледарлонаш я культура учреждений балха тIа а. Юрташкара дукха клубаши библиотекаши мя дарра аьлча, юрташка культура центраш а хинна дIаттац. Шоашта дIакийцача ахчах бизза пайда эцац.

УнахцIено лоралра учреждениешка керттера болх бечен совнагIа хьатIалаьца болх бечен моттигашка балха сахьаташ цхьан хяша нийслуш хиларах балда халах бизза пайда ца эцаш моттигаш я. Ши болх цхьана бара оттаь порядок кхоачашъяра лоаттабеча тIахьожама функцеш лакхъяза, паччахьалкхен ахчахи материальни рузкъахи эффективнегIа пайда эцаза баргбац унахцIено лоралра министерства кулгалхоша.

Управлене аппарат дIахо органьякка тоаярах из леладярга дIадодар кIезигдаран партеи правительствай чакхйоахача мероприятешка хьежна вай республике 2,8 миллион сома кIезигъе езаш я уж расходаш, цу даькъе моттигера доал тIадолча предприятешкеи организацешкеи — ах миллион сома совгIа.

Республике баь а беш а белгалара болх ба цхьа тайпа предприятеш вIашагIъеттара, управлене юкъ-юкъера звеноши дIахара, из аппарат органьякка тоаяра. Цу гIулакхо йиш хилийтар управлене аппарат леларга дIадодар планагIа лаьрххIача боараме кIезигъе. Цхьабакъда, управлене структура органьякка тоаяра даькъе хIана а дукха я пайда эцаш йиса торонаш. ХIанз а паччахьалкхен штатно - сметни дисциплина вогIча тайпа телхаю предприятей, учреждений, организаций цхьаболча кулгалхоша.

Iалальмате дукха мероприятеш чаккйоахе республике социалистически доалахье шиъ метта лоаттаелга Iалашдарен ахчахи материальни рузкъахи пайда эцара эффективность лакхъяран. Цхьабакъда, цIенхаштта кхоачамбоацараш да социалистически доалахье шиъ метта лоаттаелга Iалашдарен производства эффективность лакхъярен дешашка. Аллха укх шера финансови органашен КРУ аппаратои аьча ревизешеи проверкашеи гучадаьккхад боъъо йоацаш дIадахийта 448,0 эзар сом, цу даькъе алапега совнагIа дахийта 276 эзар сом. Керттерча даькъе боъъо йоацаш ахча дIадахийтад штате боана болхлой лелабара, ши болх цхьана лелабара оттаь порядок телхаяра, на йоагIашехьа а окладаш лакхъяра, кхыча бахьанегIа. Уж боккъонаш къаьстта чIоагIа телхалъй унахцIено лоралра министерстве, кхачан промышленноста министерстве, юрта боахама министерстве, Сунженски, Урус - Мартановски, Назрановски, Гудермесски, цхьайолча кхыча районашка.

Цу юкъа гучаьлхай 15,2 эзар сома ахчани материальни рузкъани растраташ хищенеш.

Паччахьалкхен торговле предприятешка хIанз а лоха я торговле культура. Товарий дикалга хьожача Госторгинспекце 9 бетта гучаьккхай советски торговле боккъонаш толхаь 388 моттиг, е проверка аьрех 22,4 процент.

Республика районий городий бюджеташ оттаьй социально - культурни учреждений сеть лелаяра, халкъа боахама, управлене аппарат лелаяра эшараш безза кхоачамбалла хилийта дезаш хилар теркал а деш. Республика районий городий бюджетий бIарча объем доходашта а расходашта а 110278 эзар сома я.

Докладчика хоам бир, 1978 шера Нохч-ГIалгIай АССР Паччахьалкхен бюджет, доходашта 203855 эзар сом а расходашта 195257 эзар сом а долаш, кхоачашъярах йола отчет чIоагIъяйта Лакхехьарча Совете дIачулуш хиларах.

1980 шера республика экономически социальной дегIайоалаяра Паччахьалкхен плана хьакъхьарен 1979 шера Нохч - ГIалгIай АССР экономически социальной дегIайоалаяра план кхоачашъяра лелама хьакъехьарен, 1980 шера автономии республика Паччахьалкхен бюджета хьакъехьара а 1978 шера Нохч-ГIалгIай АССР Паччахьалкхен бюджет кхоачашъяра хьакъехьа а Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета планово - бюджетни кхыча массазарчен комиссей содоклад йир Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета планово - бюджетни комиссе председателя **М. Ш. Балат[illegible].**

Прениешка хтара хьалха къамаьл дир КПСС Шалински райкома хьалхарча секретара депутата **У. А. Исмаилова.** Цо белгалдаьккхар района экономически потенциал хIара шу тIехьагIа дегIайоагIаш хилар. Карарча пятилеткагIа хьал а яь болх бе йолалийтай художественни керамика фабрика, выпкабетонии изделей завод, пищекомбинат, гIишлон материалий гIишлон индустрен Аргунски комбинатера электродий цех, «Чечингремстрой» треста производствени база хьалхара аргIа, реконструкци яй хьалха хиннача цIенош хьалду йоккхий панелаш еча Аргунски завода, н. кх. дI. ДикагIа хулаш йоагIа арахецца продукци а. Нагахьа санна 3 шу хьалха районе арахецадикала Знак йолаш цхьаьнха тайпа продукци хинница хIанз уж 7 тайпара я.

Районе хьалъе йолаьй 26 миллион сом мах бола Кълбаседа - Кавказски птицефабрика. Бакъда, из ахча кардерзаделен цигара план кхоачашелтен телхаду кхоачам болаш материально - технически Iалашо ца хилара транспортни техника ца хилари бахьан долаш. Геттара шортига леладу «Шалинский» совхозе хьайбаш кхоаба комплекс хьалъелга «Чечингсельстрой» тресто. Во лел районе наха чуIе цIенош хьалделга, йоацаш я гастиницаш, эшаш я берий комбинати культура Дворецо. Цу деррингеша новкъостая дергдар район кхы а толамегIа дегIайоалае.

Нохч - ГIалгIайче унахцIено лоралга дегIадоалалара хетадир шиъ къамаьл республикански больница керттера лоро депутата **Н. Б. Миронова.** Цо аьлар, унахцIено лоралра бюджет 45 миллион сом н. Кхоачам хулий - теш бахача наха медицински учреждений балхах?

ХIана а эсала лел республике профилактика. Диспансеризаци, диагностика боарам а кхоачам хиллал лакха бац. ЦIенхаштара кхоачамбоацараш да промышленни предприятей совхозий болхлошта медицински гIулакх дара даькъе. Къоастаде дезаш да участкови больницаш чIоагIъярси цар профилаш хувцарен доца. Царех дукхханешка доаш да нита пачогаеI йола нах бондабара кхьметтал анлакия даргдоаца а хьакаш, лабораторни, рентгенкабинет н. кх. дI.

"РСФСР больницаш менгеца мах Iалашбарга диллача эгтара тIехьара ярий чутIарашка я вай республика. Из гIулакх нитта доллаше а унахцIено лоралра учреждениеш хьалъелга геттара во лел Назране, Урус - Мартане. Шелковской дарбан пункташ хьалъе йолаль мара яц, цу тайпара хьал долаш я республикански больница терапевтически акушерски корпусаш, городской поликлиника. ХIанз а болх бе доладалаза латт шу хьалха хьалдаь бераш ду цIа Грозне, йоацаш я городе берий больница, н. кх. дI. Н. Б. Мироновас тIахьийхар унахцIено лоралра объектай дукхагIа терко яра.

Трибуна тIа ва республика жилищно - коммунальни боахама министр депутат **А. К. Зияв.** Цо белгалдаьккхар пятилетка 4 шера коммунальни объекташ, инженерни сооруженеш хьалъярга 40 миллион совгIа сом госкапвложенеш дIаяхийта хилар. Из 10 миллион сом совгIа дукхагIа хул ерригача пятилеткагIа лаьрхIача задание. Керда хий довкка моттигаши водопроводаши хьа а яьй къаьна враша реконструкци а яьй Грозне, Гудермесе, Назране, Нажай-Юрта, Шаьла, кхычахьа. Болх бе йолалийтай Старопромысловски районе йолача троллейбуса маршрут, пуско - наладочни балхаш деш латт кхыча объекташка.

Министра сессега дIахайтар республика Лакхехьарча Совета депутаташка дехна хиина хархархой коммунальни болхами доагIаш дола наказаш кхоачашдаь а уж кхоачашдарга 7,5 миллион сом ахча дIадахийта а хилар.

Цхьайола лоархIаме цифраш йоалар ше къамаьл деш «Консервплодоовощ» яхача Нохч - ГIалгIай объединене генеральни директора **Б. Г. Бычихина.** «Пятилетка — диъ шера!» яха яь хьал а лаьца шоай программа кхоачашъяй 6 совхозо, 17 бригадо, 986 сага. 142 сага еннай «10-ча пятилетка ударник» яха знакаш.

Нов. Бычихина белгалдаьккхар, 1979 шера торговле планаш тIеххьоачашъяле я наха мел эшачул проблема кхоачашъьай яхила дац на. Бахача нахага царна мел эш продукци йохкара де дезаш хIанз а дукха да. Объединене баллхоша дош денмах сони баьцадараши дохкара пхе шера план 1980 шера 7 ноябрь хьатIанхоачаш чакхъяккха аьнна. 1980 шерах КПСС ЦК ноябрьски (1979 ш.) Пленуме нов. Л. И. Брежнева ма алларэ, хьинаре къахьегара шу делта тха эгтара хьалхара дарех декхар да.

Шелковской район дегIайоалара башхалонаш яийцар райисполкома председателя **В. Д. Аралина.** Планал совгIа маькала яьккхай валови продукци, лаккхений къахьегама овсарле, дIахо дегIайоалалъяй транспорт, бувзам, торговли, бытовой гIулакх делга.

Нов. Аралина депутатий теркам тIаззар районе «Чечингушвино» объединене комсаш лолаю 8 совхоз хьалхилара, хIаьта цхьаараш 10 шу хьалха вIашагIъекка а я уж, бакъда боахамаша цхьаькха школа, культура цIенош хьалдаьлап, кIезига даьд наха чуIе цIенош. Республика Госплано 10-ча пятилеткагIа наха чуIе цIеноши социальнобыта объектани хьалъара 4,5 миллион сом хьожадаьдар, хIаьта дIадахийтар 1,6 миллион сом мара дац. Кхьметтел хьалъе йола а яьяц школа Дубовския, Каргалинская станицашка, Сары-Су яхача юрта. Оратора хархархой цIерагIа республика Министрий Советагарех Госпланагарен дийхар уж проблемаш къоастаелга.

Сесе трибуна тIа ва КПСС Ведински райкома хьалхара секретарь депутат **Г. Г. Махаури.** Цо дийцар районе минита терко ю къахьегамхой вахара хьал дIахо тоадара. Карарча пятилетка шерашка 2250 моттиг йола 14 школа, культура 2 цIа, 3 библиотека, 2600 кв. метр маха чуIе цIенош, больница корпус, детсад-ясли, торгови центр, 16 тика, кхыдраш хьалъяй районе.

Бакъда, белгалдаьккхар къамаьл даьчо, цхьайолча гIишлон организацешка кхоачашдац хьалхашка оттадаь декхараш. Ремстройтреста бехкагIа хьалъяь ца йоалаш латт Марзой-Мохкера школа. Республика Министрий Совета соцам баь боллаше а хIанз а районе хьаьяц пищекомбинат. Дукха кхоачамбоацараш да районерча совхозий балхаца а. Уж дIадоахийта — тIехьадаха йиш йоаца, гаргарча хана кхоачашдаза даргдоаца декхар.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене генеральни директора **Г. Я. Яценкос** дийцар объединене коллективана карагIдаьначча гIуланех. Валови продукце боарамга диллача пятилетка диъ шера задани 6 декабре кхоачашъяьй. Шу чаккдаллаца йолча хана хьаергья планал совгIа 50 миллион сом гаргга продукци.

Пятилетка йолаелча дена изделей 13 тайпана паччахьалкхен дикала Знак еннай. Иштта хIанз продукце 28 тайпана пхисабарг тIалатт. Кхоачашъяьй продукци макхала яккхара план а. Ала йиш йолаш да 1979 шера план толаме кхоачашъергъя аьнна.

Пониха къахьегама котало яьккхар Сийлахъ - боккхача Октябра 62 шу дуза хо хьатIанхоччаш. Хамал шин бутт хьалха хьалъяь яьний ЭЛОУ-АВТ установка. Из толам бахьан долаш гIишлонхошка, монтажникашка, мехкдаьтта чаккдоахарашка дIайха моарцал дайтад Леонид Ильич Брежнева. ХIанз шиъ проекти мощностага а кхьча боараме болх беш я ЭЛОУ-АВТ установка.

Нов. Яценкос теркам тIабахийтар кхоачамбоацарашта а. Ритмично болх беш ац Л. Шериповен Н. И. Леннинен цIерагIа йола заводаш. Номенклатурага диллача план кхоачашъе тардеенадац бийдала фондаша во Iалашъярн тарен оборудовани йоацаш хилари бахьан долаш. Объединене пайда ийцабан халкъа эша товараш дукхагIа арахецара йолаш йолча ерригача торонех. Генеральни директора дош делар объединене къахьегамхоша чердача къахьегама толамаша пятилетка чаккйоала шу белгалдаккхара деррига наьаш оарцагIдоахарга аьнна.

Трибуна тIа ва Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза звеньевой депутат **Л. Захаев.** Цо дийцар совхоза коллектив барт тайна, цхьоагIо йолаш хилар, партийни профсоюзни организацеша политически организаторски болх телабар бахьан долаш боахаме доахача толамех. Сессе дакъа лоацарий теркам къоастаелга республикански организацех тийша долча проблемашта тIаззар депутата. Совхозе 6685 гектар овхаш лаьтта да — гураха дIадув кIа, хьажкIаш, шекара свекла. Лаьтта леладара чIоагIа тракторни нари эш. ХIаьта боахамера 90 процент тракторан тишъенна дIаяха езаш а я. ТIеххьарча 5 шера ерригаш а совхозага кхачараш керда йиъ автомашин мара яц, тоъац запасной оатхалаш. Юрта боахама продукташ дIа-оха яхаьа хIара шера кхыча организацешкара транспорт кхувла еаш хул тхо, хIаьта боахама чIоагIа е хулаш хIама да из.

Вовш ца деш дисар бахьонаш а доахаш Iалама хьалашта дIатIадехк вай, аьлар Сунженски района ЦIена Эсхара цIерагIча колхоза председателя депутата **Л. П. Ясинкинас.** ХIаьта ховш ма дий хаоттама хьалаш чоалхане хилча ерриге торонаш оарцагIъяха езилга, юртбоахама балхаш дика вIаштIехьдала дезилга, из моллагIчун низ кхоачарйбоаш хIама дац. Тхона, масала, новкъостал хилар ипатовски методах, ялаташ чуийца даьлар тхо 14 дийнахьа, лоацача агротехнически хапашка дIадийна даьккхар гураха дуа ялат. Цудухъа юкъера лаьрхIача оаха чудена ялат а кIезига дац — хIара гектара тIара 24,9 центнер. Лоаца аьлча, хьалхагIе даьча лоархIамаша хьахьокхачох хьатIабоагIаш пайда а болаш чакхдоаккхаргда оаха карара шу.

Колхозо йолаш я дика детсад, хоза клуб, пионерски лагерь. Хьалдаьд доярашта лаьрхIа чуIе шиъаш цIенош.

Нохч - ГIалгIайчен юрта боахама министра депутата **С. А. Кириллова** белгалдаьккхар тIеххьарча ктт шера эгтара хьаьха укх шера генараш кийчдара план кхоачашъяьй республика. Дукхача боахамашка дика хьувкъаьй ялата культураш. Бакъда, къамаьл даьчо белгал ма даккхара, карагIдаьнна толамаш гаьнна кIезига да йолаш йолча торонашна хьежача. Цунна дола тешал да лаьттан-климатически хьалаш цхьатарра хинна ца Iеш, кхьметтел доазув доазонех доаллаш ялача хьайбаш леладеча фермий, звеньий, бригадий, мехотрядий, колхозий, совхозий юртбоахама продукци яккхара хьакхамаш тайп - тайпара хилар. Из бахьан долаш тхона критика ю, чIоагIа нийса а ю. Хьувкъам дукхагIа баиккхара лаьттан низ чIоагIбара, хьайбай продуктивность лакхъяра, экономически хьокхамаш тоадара де дезаш дукха гIуланхаш да.

Йоккха проблема я доакъар. Расчеташа хьахьокх боахамашкара фуъа лаьрхIача дерригача ялатех комбикорм йича хIара шера 50 эзар тонн концентраташ кхоа торо хургхилар. Бакъда, йолаш йолча комбикорм кийчъеча цехаша фуъа лаьрхIа ялат алхха кхьар мара кхы хIама дац, хIана аьлча боахамашта премикаш ца хьежаелдь. Из проблема къоастаяра магсехк шу да комбикорм кийчъеш йола боахамашта юкъера заводаш вIашагIйокка лерхIаш дола. Йолаш я проектно - сметни документаци а, бакъда кхы хIама дац.

Тхона хетачох заводаш хьаелга чаккдаккха деза гаргарча 2—3 шера.

Къаьстта чIоагIа теркам тIабахийта дийцар министра бахача наькха доалахьара доахан доакъарца Iалашдара хьакъехьарча проблемах. Хьонхам гойташ дийцар Гудермесски районерча хьайбаш леладерий товарищеснй опытах. Районерча совхозаша новкъостал ду царна доакъар дукхагIа хьувкъадайтара. Цу даькъе дукха болх баьб Гудермесски горисполкомо, жотийн поселкайн Советаша. Из опыт кхыча районашка дIайоваиарго торо хулийтаргъя бахача наьха доалахьара доахан доакъарца Iалашделга тоаде а боккъо йоацаш лаьтташ дIадувцилга, а дIайийна хIамаш йоалийтилга дIадаккха а.

Трибуна тIа я Назрановски района совхоз-техникума доярка депутат **Л. И. Китиева.** Укх шера аьлар цо совхоз-техникумо паччахьалкхенга ялат, дулх, шура йохкаве даденеш кхоачашъяьй. Совхоз-техникумо тIеххьарча 4 шера дIа да хеташ лелаю карара кара тела шиъ Це байрах — КПСС Назрановски райкомен райисполкомен яри, хIаьта иштта Кхийбаседа - Хьирийчен КПСС Пригородни райкомен райисполкомен яри.

Оаха яхь йоаржаьй хIара Iаттагара 3000 килограмм шура яккха аьнна. Сона хет тхоаш дIакховчаргдолаш санна.

Л. И. Китиевас совхоз-техникума мастерскеши зерноскладий хьалъеча новкъасталдар дийхар. ХIанз а вра юкъе техникана ремонт еш хул механизатораш. Из дош оттадьдар республика юрта боахама министерствана хьалхашка а, бакъдэ къоастадаь доалаш дац.

* * *

Дийцача дешаех доагIаш дола законаши соцамаши тIанийцар сессе.

ПРОБЛЕМАШИ ХЕТАРАШИ

МЕХКДАЬТТА: БУХ БОАЦА IАМ БИЙ-ТЕ ИЗ?

Со бер хиннача хана а массанена а лаьрхIача Iилман балхаш тIа дувцаш дар, кIорен мехкдаьттан ерригга запасаш кхоачалургйола дихьатIанхоачаргхиларах (цу хена, хIана дар а хац, геттара гарга хетар из ди)». — яздора «Вайна бIаргагуш йола кхоане» яхача книжка тIа нобелевски лауреата Джордж Томсона.

Ах бIаь шу хьалха гучаьнна хинна мехкдаьтта запасаш (8 миллиард тонн) цу хана доаккхаш хиннача боарамагIа из хьадоаккхаш хилча кхоачалла «езаш яр» 50-тIа шераш долалуш. Цхьабакъда, Гаргарча Малхбоале а кхыча районашка а керда Iалальмате дукха мехкдаьтта доалла моттигаш гуча а яьнна уж лакхъелар 13 миллиард тоннага кхоачаш 1951 шерен 80 миллиардага кхоачаш 1971 шерен. Дог даха йиш йолаш да гаргарча итташ цераш (20—30 шера) дуней тIа керда йоккхий мехкдаьтта доалла моттигаш гучаьюларга, хIана аьлча, итта хила тарлургдолаш хIама дац геологически образоване селла даьржа тайпа Персидски залива юккерча моттигашкарча кIеззигача бассейнашка мара ца хилар.

1978 шера дуней тIа чаккхьлар сенсаци: хIана гучадолча мехкдаьтта запасаш 23 миллиард тонн лоархIам болаш йолча Саудовски Аравечул дукхагIа мехкдаьтта доаллаш йола моттигаш гучаьннай Мексике.

ХIаьта нагахьа санна дегIаухаш долча мехкаша авторитетайа-пессимисташа яьхар хьа а нийца, шеко йолча хIамах лоралуш, шоай эIаммигача бюджетах къестаеш средстваш «пайдана доацар» лерхIаш хиннача гIулакхага дIа а ухийташ шоай лаьттай чешаш тийхка еаре? Дукхха рузнъа хургдар гIомара хIал доаллаш? Дукха ха йоацаш хинна хIама ишта дар. Малхбузен эксперташа кхайнадора, гучадарашка диллача, Инде мехкдаьттан тайп ресурсаш яц яхаш. Амма советски специалистий гIонца цига 40 мехкдаьтта доалла моттиг кораьй, тIаьта хIанз цар Индена шера 10 миллион тонн совгIа кхоача углеводородаш а лу. Цига иштта гIулакх нийсдалар бахьан долаш советски специалистий гIонца шоайцига геологически разведка болайир Пакистанен Афганистанен. Цар хьийга къа а довзар СССР даькъа а лоацаш уж балхаш деш латт Азе меттел, Африкен Латински Америкен.

Цунца яхьана Малхбузехьа мехкдаьтта доаккхилга дегIа ца доагIа дукхха шераш да. ХIаьта США 1970 шера 475 миллион тонн доаккхаш хинна из 1975 шера 425 миллион тонн мара даьккхадац. Из дукхагIа дакхха торо а я, дукхагIа дакхха а деза лхап кханнаду «Шийн мукъагIа хилар» яхача энергетически программа авторашa. Гучаьнна США кочача доагора запасаш дуней тIа эгтара нокхатIъярий боарам е п. Амма монополешта пайданегIа да цун импорт лакхъяр, хIана аьлча, цо пайда лу царна (мехкдаьтта эшарей чотах), цул совгIа, мехкдаьтта тIа-тIа деллуш а доагIа. Уж кIезигагIа хьадаккха гIерт мехкдаьтта, шоаех геттара хIаман кхом болаш а тIехье дагаваллаш а мах ба алиита гIерташ. Къайле йоцаш дац из дезденна доаллаехьа дегIаухача мехкашкара хьахххьача мехкдаьттага кIезигагIа мах бода мо нохолей. Цудехьа Малхбузено хьаувш из цигара Iалама тё дукха, цун шийн доалахьаре мехкдаьтта а кхыча доагора а запасаш Iалальмате йоккхий йоллашехьа: из деррига мехкдаьтта хилча цо лургнолча шоахаца нийс а еш лаьрхIача, кIезигагIа дале а 420 миллиард тоннага кхоачартья США ерриге доагора запасаш, хIаьта из бIазза совгIа дукхагIа да Малхбузехьа шера пайда эцача энергел. ХIаьта а доагор кастта кхоачалургхиларах дола къаьхлаш цига чIоагIа ладувгIаш да.

СССР цхьаьнга сaт а вац ситуацена драматизаци еш, из проблема йоацаш я ала йиш йолаш деце а. ХIана доагора тIехьдаьнна тIа - гIа гаьнагIа доллаш малхбоаленгахьа, къилбаседенгахьа ша шIаьхха а па башоча бирга Iа даттачен ахка лоаца долчен доне даха дезаш да гIулакх. Цу тайппара мехкдаьтта хьадаккхарга дIабода мах тIа-тIа совбоалаш латт. Амма СССР алсамдоах мехкдаьтта хьадоаккхилга, импортал ше хьадоаккхар динагIа а хеташ. Из стратеги мехка эшараш а цун торонаш а, энергетика ерриге база комплексе теркал а еш оттаьча хьаьхалеча расчетий кIийлех тIа латт. Планашта ларде латт цхьа пятилетка чулаьца ца Iеш, массехк пятилетка чулоацаш йола прогнозаш. Из гIулакх дукькача хана опыто эийна а доазол декъа хIанз шерра къоабалдаь а я.

СССР-т хьалха латта индустриальни держава елга сихде лаьрхIа хиннача хьалхарча пхе шера плано гIо дир мохк экономически даькъе тхьанех тийша боадаш хилийта. Толамна чаккхьяннача цо хьахьенхар энергетически яр а юкъе йолаш йола ерригга планаш реальни хилар. Мехкдаьтта доаккхилга дегIадера шера 11,6 миллионагара 21,4 миллионага кхоачаш. Малхбузехьара режии хувцаслар: «Цу тайпарча темпаех тIехьенна деш дола дулам ларкIа деза, из лаьттан ченашта ду къоал да, хIана аьлча уж бух боаца Iам а бац, цудухъа кастта йоасса а лургья»

Фу хилар тIеххьара а? Мехкдаьтта запасашта тIасталора геологоразведка гучайоаха кердаяраш. Пайда эцаш хиннача Кавказерчарна тIанхинтар Поволжьера, Уралера, Юкъерча Азера, Казахстанера, Украинера, Малхбузен СиберегIара, кхыча районашкара керда хьанийлла мехкдаьтта доалла моттигаш. 1960 шера СССР даьккха коача доагор 148 миллион тонн дар. 1970 шера — 356, 1975 шера — 491 миллион тонн.

Цунца цхьан дегIанхар дIахо дегIа а ухарга кхы йола йоага охкалепаш хьайоахилга. Вай мехка мегадеш хиниадац чIоагIача доагора хам ца белга, из цхьан хана Малхбузехьа шерра даьржа доллашехьа, маькха маьхкдаьттаки газали дезагIа да яхаш. ХIанз из массанахьа перспективни лоархIаш да (кIор, эргза вай, мехкдаьтта кхоачалелча а дукхача хана хургба).

СССР ше из гIулакх комплексно леладарца тайп-тайпарча энерги йоаллача хIамашца Iалашйир ше а шийн торгови партнераш а. Бакъда, цхьайолча хана импорт е эзаш а нийслу СССР гIулакх. Иштта, СССР керттерча доагор доаллача моттигех лоамашен фордашен дIакъоастаяь йола Закавказьера республикаш газаца Iалашъю лоалахарча Ирана. Амма цо практически влияни яц керттерча итога: деррига чулоацаш аьлча, СССР доазол дехьарча поставщикех арахьарча рынкашкарча конъюнктурах тийша яц.

Къовсам боацаш да, СССР дуней тIара доагора потенциальни запасаш а боарам боацаш яц. Цу тIа а рентабельноста шиЙ боарамо кхы а доазуа тох. Амма вай уж совъякха йиш я кхетамца пайда эцара наькъаца. ХIанз цхьалха доахаш хиннача 30 процентал тIех дукхагIа мехкдаьтта а доахаш, вай шина тайпара алсамбоах цун ресурсаш. ХIаьта из дикагIа чакхдаккхарца, цунах юхе мел дусатоа утилизаци ярца, эффективни экономически дола чура доага дактателаш хьадарца, вай кходу из йоашта а тIехьенна а.

М. В. Ломоносов хеташ хинна мехкдаьтта органически тIамаех юхедиврех хьахиниад аьнна. ХIаьта уж, дукха ха йоацаш лаьрхIача тайпара. Лаьттах хьатIадининачча хIамаша, цун дерригача исторе мелдаьнна хинар а лаврхIача. Дала йиш хиннай органически доагора запасий хьахара оценнаш массехказза лохьъа хеталуш. Бакъда, Д. И. Менделеева хила торлуш лерхIаш хиннав мехкдаьтта металлий карбидаш лакхи температурен давленни йолча хана хила вIашагIкхетар бахьан долаш хьахиннача эгтара чоалхане йоацача углеводородех дьнна хилар. Нагахьа санна иштта дале, цхьанахьа кIоаргга лаьттан ченашка тахан а тIехьа латташ йий-теш из синтез.

Менделеева лерхIаш химнод: мехкдаьтта ше химически бийдал хиларах гарра, доагора хьисапе лаьрхIача хила безачул дукхагIа мах болаш да, из доагадар хьайкъалагIа дац («йоагае и йиш ма йий ассигнацеш а»). Миччча бесса дале а, кхыча тайпарча доагорца цхьан хьаькъелагIа цунах пайда эцаро, оттабеш - оттабеш цун метта кIор дIа а оттабеш, ядерни, маьлха, миха, гидроэнергетика дегIайоалаяро дIаяккха тарлу мехкдаьтта (доагора) моцала проблема.

Эдвард АРАБ-ОГЛЫ.
(АПН).

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕЙ СОСТАВ ЧIОАГIЪЯРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ

№ 16 ЙОЛА СТУДЕНЧЕСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Золотаревский Александр Дмитриевич — Грозненски телеграфа болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе председатела заместитель
Крыжановский Виктор Федорович — Ленински районни коммунистически организацегара.

Комиссе секретарь
Шевченко Ольга Владимировна — Грозненски телеграфа болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе членаш:

Агапова Алла Михайловна — Грозненски телеграфа болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Бобылева Валентина Николаевна — Грозненски телеграфа болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Ерицян Овик Левонович — республикански больница балхахой коллективагара.

Желтова Вера Егоровна — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Ленински районни организацегара.

Золотаревский Владимир Дмитриевич — Грозненски телеграфа болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Кузьмина Вера Ивановна — Грозненски телеграфа болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Медведев Владимир Григорьевич — Л. Н. Толстой цIерагIча Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета студенташкара, профессорско-преподавательски составагара.

Минин Владимир Анатольевич — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Ленински районни организацегара.

Перегудова Наталья Николаевна — Грозненски телеграфа болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Рожина Людмила Григорьевна — Грозненски телеграфа болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

№ 17 ЙОЛА ТУХАЧЕВСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Аветисян Тамара Александровна — Ленински районни коммунистически организацегара.

Комиссе председатела заместитель
Бытка Татьяна Дмитриевна — «Консервплодоовощ» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе секретарь
Паскаев Асламбек Бахлуевич — «Консервплодоовощ» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе членаш:
Бисултанов Зайнди Баилиевич — «Консервплодоовощ» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Егорова Надежда Вениаминовна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Ленински районни организацегара.

Желтобрюхова Галина Анатольевна — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Ленински районни организацегара.

Кологривая Татьяна Владимировна — «Консервплодоовощ» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Мартыненко Нина Николаевна — «Консервплодоовощ» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Михневич Наталия Григорьевна — республикански больница балхахой коллективагара.

Назарова Нина Владимировна — «Консервплодоовощ» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Омарова Зарема Сосламбековна — Грозненски педагогически училища хьехархошкара, гIулакхерча нахагара, дешархошкара.

Парова Лидия Магомедовна — «Консервплодоовощ» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Чужик Юрий Анатольевич — «Консервплодоовощ» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

(ДIахьодар. Доладур 22 декабре арадаьллачу «Сердало» газета тIа).

№ 18 ЙОЛА УНИВЕРСИТЕТСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Чиркин Яков Андреевич — Ленински районни коммунистически организацегара.

Комиссе председатела заместитель
Насуев Хоза Соломханович — Нохч-ГIалгIай АССР культура министерства болхлой коллективагара.

Комиссе секретарь
Пластунова Людмила Николаевна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Ленински районни организацегара.

Комиссе членаш:
Богатырев Солты-Мурад Изранлович — Нохч-ГIалгIай АССР культура министерства ремонтно-гIишлон управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Исаев Артур Хусейнович — Нохч-ГIалгIай АССР культура министерства балхахой коллективагара.

Исаев Мухтар-Паша Джапаевич — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Ленински районни организацегара.

Калмыкова Вера Евгеньевна — № 42 йолча юкъерча школа хьехархойн гIулакхерча наьхен коллективагара.

Магомадов Ахьяд Абдулиевич — «Знание» обществона Ленински районни организацегара.

Мустаева Зинаида Вахаевна — 9-чу торбольница балхахой коллективагара.

Очаров Сайдамин-Саид Магомедович — Нохч-ГIалгIай АССР культура министерства балхахой коллективагара.

Оздоева Любовь Макшариповна — «Консервплодоовощ» объединене балхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Поморцева Галина Алексеевна — «Красный молот» завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Хомдиев Мовлад Пацуевич — Нохч-ГIалгIай АССР культура министерства балхахой коллективагара.

№ 19 ЙОЛА ХМЕЛЬНИЦКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Мушаилов Юрий Михайлович — «Родина» яхача плодоовощной совхоза болхлошкара, юрта бахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе председатела заместитель
Лысов Гурий Ильич — Ленински районни коммунистически организацегара.

Комиссе секретарь
Пучковский Владислав Михайлович — «Родина» яхача плодоовощной совхоза болхлошкара, юрта бахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе членаш:
Горюнова Татьяна Матвеевна — № 60 йолча юкъерча школа хьехархойн гIулакхерча наьхен коллективагара.

Майсигова Дибахан Ахметовна — республикански больница балхахой коллективагара.

Мусостов Алаудин Зяудинович — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Ленински районни организацегара.

Сайдаев Айса Медиевич — «Родина» яхача плодоовощной совхоза болхлошкара, юрта бахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара.

Сускиненко Любовь Ивановна — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Ленински районни организацегара.

Асманский Георгий Карпович — Грозненски почтамта болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Фургонов Вячеслав Анатольевич — «Родина» яхача плодоовощной совхоза болхлошкара, юрта бахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара.

Хатуев Ушурма Усманович — «Родина» яхача совхоза плодоовощной болхлошкара, юрта бахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара.

Хизбулатов Илал Шестдибирович — «Родина» яхача плодоовощной совхоза болхлошкара, юрта бахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара.

Ушаева Аши Мусаевна — «Родина» яхача плодоовощной совхоза болхлошкара, юрта бахама специалисташкара, гIулакхерча нахагара.

Г. ГРОЗНЕРЧА ЗАВОДСКОЙ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

№ 20 ЙОЛА АНДРЕЕВСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Панкова Галина Федоровна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Комиссе председатела заместитель
Межидов Адам Абдурахманович — Заводской районни Коммунистически организацегара.

Комиссе секретарь
Галкина Раиса Дмитриевна — А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе членаш:
Ахмадов Салах Абдурешидович — А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара гIулакхерча нахагара.

Анеева Светлана Зелимхановна — № 35 йолча юкъерча школа хьехархойн гIулакхера наьхен коллективагара.

Тузаркаева Асет Вахаевна — Грозненски радиотехнически завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Жукова Ирина Николаевна — А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Завьялова Татьяна Федоровна — А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Маколова Раиса Степановна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Распереза Александра Александровна — химически мехкдаьттахимически промышленноста болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Рогов Иван Сергеевич — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Заводской районни организацегара.

Филиппов Владимир Тимофеевич — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Заводской районни организацегара.

Шарипова Валентина Николаевна — А. Шерипова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

№ 21 ЙОЛА АШХАБАДСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Кузьменко Николай Николаевич — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе председатела заместитель
Мазуренко Владимир Александрович — СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе секретарь
Лобанова Зоя Геннадиевна — химически мехкдаьттахимически промышленноста болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Комиссе членаш:
Алексютенко Валентина Ивановна — РСФСР «Знание» общества Заводской районни организацегара.

Величко Нина Афанасьевна — № 47 йолча юкъерча школа хьехархойн гIулакхерча наьхен коллективагара.

Гайдарь Надежда Матвеевна — СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Жарков Валерий Иванович — химически мехкдаьттахимически промышленноста болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Ибриев Сулумбек Хамидович — СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Клочкова Татьяна Георгиевна — СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Мацаева Зайнап Хамидовна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Мишко Андрей Павлович — РСФСР «Знание» общества Заводской районни организацегара.

Пахомова Наталья Борисовна — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Заводской районни организацегара.

Саралиев Магомед Абдул-Халимович — СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

№ 22 ЙОЛА ВЕРХОЯНСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Махмудов Паша Хамидович — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе председатела заместитель
Скрипникова Клавдия Константиновна — № 31 йолча юкъерча школа хьехархойн гIулакхерча наьхен коллективагара.

Комиссе секретарь
Саркисова Галина Суреновна — Госбанка Заводской районни отделене балхахошкара.

Комиссе членаш:
Бехоев Салман Усманович — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Ниатаева Алла Алексеевна — «Грознефтеоргсинтез» жилищно-коммунальни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Куряпов Борис Александрович — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Заводской районни организацегара.

Кузьмин Анатолий Иванович — № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Погорелин Владимир Иванович — № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Сайтыханов Хьасан — № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Самсонов Владимир Васильевич — № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Соломатин Виктор Михайлович — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Заводской районни организацегара.

Тарасов Петр Дмитриевич — № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Шубенкин Владимир Александрович — № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

№ 23 ЙОЛА ЗАВОДСКОЙ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Невенков Михаил Степанович — В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе председатела заместитель
Касьянов Владимир Ильич — «Грозгипронефтехим» яхача института болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе секретарь
Баулина Лидия Хачатуровна — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе членаш:
Авдулина Вера Менизаировна — столовой треста болхлойн гIулакхерча наьхен коллективагара.

Баттагиреев Ваха Мутапинович — химически мехкдаьттахимически промышленноста болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Гамалонова Наталья Георгиевна — «Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене медсанчаста балхахой коллективагара.

Дацаева Нюра Хамидовна — В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Драгунова Людмила Николаевна — В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Козырев Виктор Иванович — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Магомадов Тахир Супьянович — В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Маланина Любовь Львовна — В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Ткачева Мария Денисовна — РСФСР «Знание» обществона Заводской районни организацегара.

Устырханов Якуп Бесултанович — химически мехкдаьттахимически промышленности болхлой профессиональни союза областной организацегара.

№ 24 ЙОЛА ИНДУСТРИАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Максимов Валентин Афанасьевич — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе председатела заместитель.
Хомяков Валентин Степанович — «Чечингстройтранс» производствени автотранспортни объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе секретарь
Козерезов Валентин Сергеевич — «Чечингстройтранс» производствени автотранспортни объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе членаш:
Бабаева Ирина Владимировна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Барыльникова Антонина Николаевна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Балаева Марьям Мухадиевна — «Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Гляненко Алексей Федорович — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Заводской районни организацегара.

Дьяченко Татьяна Петровна — РСФСР «Знание» общества Заводской районни организацегара.

Лазобе Владимир Яковлевич — № 9 йолча профтехучилища хьехархойн гIулакхерча наьхен коллективагара.

Лонтинов Георгий Степанович — «Чечингстройтранс» производствени автотранспортни объединене болхлой, инженерно-технически балхахой, гIулакхерча наьха коллективагара.

Трубачев Иван Андреевич — «Чечингстройтранс» производствени автотранспортни объединене болхлой, инженерно-технически балхахой, гIулакхерча наьха коллективагара.

Хабарова Валентина Леонидовна — РСФСР «Знание» общества Заводской районни организацегара.

Чумаченко Ирина Николаевна — «Чечингстройтранс» производствени автотранспортни объединене болхлой, инженерно-технически балхахой, гIулакхерча наьха коллективагара.

№ 25 ЙОЛА КИРОВСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Ермилова Валентина Егоровна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Комиссе председатела заместитель
Александров Юрий Дмитриевич — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе секретарь
Пастухова Альбина Алексеевна — Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе членаш:
Агарков Виктор Павлович — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Заводской районни организацегара.

Александрова Зоя Никифоровна — химически мехкдаьттахимически промышленноста болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Андреев Юрий Васильевич — химически мехкдаьттахимически промышленноста болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Артомова Александра Николаевна — Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Андриенко Нина Ивановна — химически мехкдаьттахимически промышленноста болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Заболотнева Светлана Михайловна — Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Лобанова Галина Валерьяновна — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Заводской районни организацегара.

Машина Александра Ивановна — Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Поляков Владимир Иванович — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Заводской районни организацегара.

Сергеева Лидия Владимировна — Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоахача завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

№ 26 ЙОЛА МАЯКОВСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Савиночкина Александра Николаевна — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе председатела заместитель
Кардидзе Шото Игнатьевич — «Промтовары» яхача объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе секретарь
Шапова Зинаида Саидовна — «Промтовары» яхача объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе членаш:
Бисултанова Маклан Германовна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Хазнураев Бислан Магометгиреевич — «Промтовары» яхача объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Глазунова Таисия Семеновна — «Грознефтеоргсинтез» жилищно-коммунальни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Индербиев Умар Алиевич — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Заводской районни организацегара.

Лисицина Алла Владимировна — № 2 йолча вспомогательни интерната хьехархойн гIулакхерча наьхен коллективагара.

Левешкин Алексей Иванович — «Промтовары» яхача объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Мустафинова Елизавета Алексеевна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской организацегара.

Плиева Фатима Гапуровна — «Промтовары» яхача объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Сиротин Георгий Алексеевич — «Промтовары» яхача объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Чернышев Иван Никитович — «Промтовары» яхача объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

№ 27 ЙОЛА МЕНДЕЛЕЕВСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель.
Басханов Идрис Хамидович — «Грозавтотехобслуживание» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе председатела заместитель
Лазарев Евгений Дмитриевич — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе секретарь
Шахвалиева Лайла Хамидовна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской организацегара.

Комиссе членаш:
Алборов Юзик Васильевич — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Заводской районни организацегара.

Даудов Адлан Саидович — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Заводской районни организацегара.

Зербеиев Бувайсар Джунидович — РСФСР «Знание» общества Заводской районни организацегара.

Койда Геннадий Николаевич — «Грозавтотехобслуживание» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Павлушев Иван Николаевич — «Грозавтотехобслуживание» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Порублева Любовь Ивановна — «Грозавтотехобслуживание» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Резанов Владимир Петрович — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Заводской районни организацегара.

Семенова Раиса Ильинична — стоматологически поликлиника медицински балхахой коллективагара.

Хаджимурадов Нажади Сатуевич — «Грозавтотехобслуживание» объединене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Эдильбиева Хьава Мажмудовна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

№ 28 ЙОЛА НОВОАЛДЫНСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Гапоценко Виктор Александрович — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе председатела заместитель.
Алиханов Магомед Джабраилович — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 6 йолча гIишлон-монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе секретарь
Танцура Петр Прохорович — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 6 йолча гIишлон-монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе членаш:
Башкуридзе Виктория Владимировна — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 6 йолча гIишлон-монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Гойтаев Ваха Ахметович — гIишлони гIишлон материалий промышленности болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Даваев Султан — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Жмуйдова Анна Алексеевна — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 6 йолча гIишлон-монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Камышева Вера Ивановна — № 26 йолча Грозненски технически училища хьехархойн гIулакхерча наьхен коллективагара.

Лазаренко Мария Яковлевна — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 6 йолча гIишлон-монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Мартынов Анатолий Михайлович — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Заводской районни организацегара.

Мончаев Владимир Михайлович — гIишлони гIишлон материалий промышленностей болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Салимов Умар Джунидович — гIишлони гIишлон материалий промышленностей болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Токарева Людмила Владимировна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

№ 29 ЙОЛА СТРОИТЕЛЬНИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Козлов Геннадий Васильевич — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе председатела заместитель
Ефременко Любовь Афанасьевна — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене вышкабетонни конструкцей завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе секретарь
Хамхоева Сацита Михайловна — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене вышкабетонни конструкцей завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе членаш:
Бажаева Зинаида Бираевна — гIишлони гIишлон материалий промышленностей болхлой профессиональни союза областной организацегара.

Баранов Станислав Георгиевич — РСФСР «Знание» общества Заводской районни организацегара.

Галушкина Валентина Александровна — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене вышкабетонни конструкцей завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Евдокименко Александр Михайлович — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Заводской районни организацегара.

Кагирова Яха Хамидовна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Кречетова Вера Ивановна — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене вышкабетонни конструкцей завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Муратиди Олег-Константинович — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Налобин Валерий Александрович — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене вышкабетонни конструкцей завода болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Окаламов Сергей Васильевич — эскара, авиацена, флота гIонна йолча ший лоIамагIча общества (ДОСААФ) Заводской районни организацегара.

Шипулин Александр Иванович — «Грознефтеоргсинтез» объединене автотранспортни предприяте болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

№ 30 ЙОЛА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ

Комиссе председатель
Ватулин Дмитрий Алексеевич — Заводской районни коммунистически организацегара.

Комиссе председатела заместитель
Иваненко Владимир Тимофеевич — «Кавэлектромонтаж» треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Комиссе секретарь
Дахкильгова Аза Сергеевна — РСФСР «Знание» общества Заводской районни организацегара.

Комиссе членаш:
Бахрымов Александр Семенович — «Кавалентромонтаж» треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Даник Анатолий Иванович — «Кавалектромонтаж» треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Дворяк Виталий Дмитриевич — «Кавалектромонтаж» треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Догуева Хьурмат Хадыевна — РСФСР ЦIеча ЖIарга общества Заводской районни организацегара.

Ильичева Людмила Викторовна — «Чечингражданпроект» института болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Карнаков Геннадий Павлович — «Чечингражданпроект» института болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

Косова Людмила Степановна — РСФСР «Знание» общества Заводской районни организацегара.

Куркиева Мариэтта Ималовна — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара.

Лешин Анатолий Николаевич — № 20 йолча юкъерча школа хьехархойн гIулакхерча наьхен коллективагара.

Олифиров Виктор Михайлович — «Кавэлектромонтаж» треста Грозненски монтажни управлене болхлошкара, инженерно-технически балхахошкара, гIулакхерча нахагара.

(ДIахьодар хургда).

ДОЬЗОЛ ДЕХЬАРА

ДУНЕ ЦХЬАН КIЙРАГIА

ТIЕМА ЛАРДА ТIАРА ГIУЛАККХАШ

ДIадахача кIиргIа Великобритане премьер-министр М. Тэтчер официальни визитаца ВIашагIкхийттача Штаташка яха хиннай, цо цига президентаца Дж. Картерца переговораш яьй, хIьата США оборона министраца Г. Браунцен штабий начальникий комитета председателаца Д. Джоунсацен къамаьлаш деш а хиннай.

Британски консерваторий лидеро ше оьзнал дехьа бихьача — доккха паччахьалкхен гIулакх шийта хьалчачул тIехьагIа эгтара хьалха — наьккъах США арахьерча политика уйлаш кхоачашьяра новкъостал де Англи шийча хилара ларда тIа латта американо-английски альянс чIоагIа хилар дIахьонхара пайда нийсаб. Ховш ма хилара, НАТО межкаша Малхбузен Европе керда американски ракетно-ядерни гIаьяа кхетар юкьерча бoараме дола герз дIадоаржаде гIертача Вашингтона повкъостал деш хиннай Лондон, хIаьта Англе малхбоалех оагIорахьарча довзон тIа цу тайпара 160 ракет оттае аьнна предложени а еннай цо. Цо хьалхаьпай дуниахча хана лаьрхIа йола Къилбаседаатлантически блока тIем кийчо яра программа, хIаьта дIадахача кIиргIа американски администраце дIахкайкаль йолча США пхи шера программица «чIоагIа хьашт» долаш хилар хьа а хьехкад. Цул совгIа хIапо а американски «нерави» сапна милитаристски психоз дIайоржаяра шоеш тIехьа хилар а дIахьекхад.

Вашингтоне хиннача переговорий итогаш хьахьонх Англи дIахо йодача хано а американски политикана тIехьа хила лорхIаш хилар, кхьостта шийна аьттув болча тайпара тIема-стратегически хьал оттаде Малхбузе гIертача европейски континентерча гIулакхашца диллача.

Переговорий деш повестна тIара цхьадола лоархIаме дешаш «Iа — соха, аз — хьона» яхача формулагIа мийчдьадар. Ниттa Вашингтоно йиазэ хьаллевьщар Лондон родезийски деша хьахьохьа, хIьата М. Тэттер дIакхачалехьа хьалкха Родезна духхьаларча ООН Кхеремалеш Совето юкъе йоаллаьча экономически санкцешта офицально юстар а яьлар. Лондон, ший аргIагIа, Вашингтонагахьа яьлар американо-ирански конфликта дахкъе. «Оаха хьал а лоац, хьаь в лувцаргда шо», — аьннад М. Тэттера КIайча цIагIа церемони йолча хана.

ХIаьта а шина а оагIоно лийрхIача тайпара сел шаьра чакхъяллазар из визит. Кепайсазоно хоам беш ма хиллара дукхача дешашка диллача вIашдухьалепаш а нийсъеннай. Ирана Iоткъам беш йола американски политика бIарчо хьайнйцача мога а аш цуйца цхьана М. Тэттера белгалдьаккхад цу мехка дукхьаларча экономически санкцешца Англе даккъа лоацилга цу хьалкъекъа ООН Кхерамалан Совето решени йой мара хургдоацаш хилар. Ший оагIонгахьара Вашингтоно а къилбаседаирландски деша хьахкъехьа Лондона позици «политически хьалладар» мара кхи хIама даьдац, Ольстерерча английски вартелашта американски герза лаьрххIа тайпашк тIема кхоачамн лоаттабертбац а аьннад.

ЗИМБАБВЕ ДIАХО А КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕРГБА

«Конференци чакхъяннай, бакъда къовсам дIахо латташ ба» — иштта аьннад Родезе деша хьахкъехьа хиннача Лондонски конференце итогех Зимбабве патриотически фронта кулгалхоех цхьане Джошуа Нкомос. Цу тайпара Зимбабве портамуьалсн болама ветерана цуна итогех бавча маьхо хьохьонх цига тIайнйца соглашени Родезийски проблема машарца деррига чу а лоацаш кьовстагра наькъагIа бахкка хьалхара гIа хилар.

«Ланкастер-Хаус» яхача Лондонски дворсце 14 кIира совгIа йолча хана переговораш хиннай Великобритане правительства, патриотически фронта, Музорева-Смита делегапеита юкье. Уж переговораш мел йолча хана Лондон гIийртей империалистически гIозараштa пайдэне йола гIулакх къовстадара вереант шийолла. Из гIулакх чакхдаккхара конференце председателаш деш хиккача Великобритане кхыча мехкашцарча гIулакхий министр лорд Каррингтон шийна мотар деш шантаж леаваш, ультиматум увттаеш хиккав. Цу тантикаьа патриотически фронто дуьхьаьньхар нийсагIа йола, принципиальни позици. Цун кулгалхоша леррагIа хьадийхар мехка бокъонца дола демократически конституци юкъедоаладелга, тIом соцаберголба дингаьдола хьалаш кийчделга, мехка паргIатта хорамаш делга.

Геттара кхьча тайпара яр юкхьаьца деза, бокъьалдар аьлча, дуxьале а йоацаш гIулакх къовстадара йола английски план хьаллоацаш хиннача Солсбере марионеточни режимна позици. Кхыча тайпара хила йиш а яцар пух. Цу режимна вилаш шоей английски дахьа яхар деш ма бий.

Лондонан цун марионеткашен Родезийски проблема къоастанра юкъе дакъа лоацаргдоацаш патриотически фронт юстара янаха гIерташ леладьнох хIама хилазар. Из духьаьэттар цу хилача къовсамe, кIаьта шийна аьттув болаш соглашени тIа а вицйтар. Цунца цхьана цул кулгалхоша кхайла кхахьан Музорева-Смита клинага дилача патриотий хьал аьттув боацаш хилара хьакхекхь дукха положени йолаш хилар. Пулухьа из документ Зимбабве бокъонца ший лоIаме хулиата чакхдаккхара наькъа тIа компромисс хилар саниа хIама маро лархIап.

Масала, раьза хилазар тIом сацийтара хьакхекхьара соглашени дIайоланийта аьнна Англе отталгча ханашта. Реальни доацаш дар Родезерча английски губернатора лорда Соумса дIакхайкадаь 31 декабре хургдолча хорикамашка политически партешта регистраци чакхдаккхара дата а, хIана аьлча мехка патриотически фронта болх хIапо а дIакхайла латтадаь. ДIахо йодача хана гIулакхаш тоадалар, белгалдоах патриотически фронта лидераша, тийша да Англи озабезам ца беш хиларах. Нагахь сайна соглашени теллаеш хуле, белгалдоах цар, фронто ше тIанйца денхараш кхоачашданаза дергдоацаш лоархIаргьяц.

ВАШИНГТОНО ТIАТУВСА КХЕРАМ

Ирана шах хиннар США-ра Панаме дIавахаро ирано-американски конфликт лаьгIъьяц. Цул совгIа дIадахача кIиргIа Вашингтона позаци тIема интервенци ергья яхаш ирански халкъа кхерам тIатувсарца белгалйоалаш хиннай. Кхыча тайпара кхетаде йиш йолаш яц дукха за йоацаш США вице-президента У. Мондейла Вашингтово Ирана «чаха довзаш доапир а» дукхьала доаккхаргья аьнна ль завлени. Цу тайпара къамаьл даьд уйх деношка Ирала юкхе «чIоагIа ина бола тIема авиационни группаш» кхотасш латташ хилар дага а даийташ США оборона министра Брауна. КIайча пIагIа бокъонца долаш дар белгал а доаиихаш «Нью-Йорк пост» яхача газето хоам беш ма хиллара. Ирански кулгалхоита ультиматум кхайкалй США-с Тегеранега ирамерчу студенташа — Аятолла Хомейни оагIув хьалоапарашa сопаба американски посольства болхлой 72 сахьат даладехьа мукъабоалийта аьнна. Из па дой Вашингтоно «цхьан оагIорахьара акни» аьнна кхерам тIатессаб Бeлгалдоах цу тайпара хьалхара аьнн ирански фордо йистошна блокада оттаеш яул тIехьагIа кхы доккхагIа дола тIема гIулакхаш дIадолаеш гIулакх отта метали хилар.

Пунца цхьача ВIашагIкхийттача Штаташа кхы а шерагIа дIабоатонабу Ирана духьала шоаш болабаь «экономически тIом». Цу мехка кхетa кхыдола кхачаи топа папи лоаттадела сопа а дайцан Вашингтон гIерт экономически блокада юкъе дакъа ла ца НАТО гIоллара Европейски ший союзникаш, Японк, кхыдола мехкаш юкъеоза Малхбузен Европерча мехкаша шоай «бокъагIйолча союзникха» авантюристически наькъ хьаллаца башха безам да хилар бахьан долаш КIайча цIено лоархIад дукха ха йоацаш США пачхьалкхен секретарь Вэнс Европе гIолла лелача хана малхбузеевропейски партнераша тIаьйпад яха дехараш кхоачаделга «хьалеха».

ТIехьарча деношка американски администрацe маралено цхьахьа кхьк бо — ГаргарIa Малхбоален Персидски залива районски тIема ирамаш сондахара йола планаш кхоачашъярa ирано американски кризисах вайда ало гIерташ Вашингтон чилар. «Нью-Йорк таймс» яхача газето беча хоамах президента Картера тIаднлад шийй «диказIйолча советни» кашта ГаргарIа Малхбоале американски тIема низ чIоагIбера. цу районе массара тIема база хьаеига юкъе а доагIаш массеx альтернативни вариант пар Iомаелга».

Бакъда, океаза арахьара тIатувсача кхерамо США Iоткъама духьалъотта ирански халкъ кийча хилар чIоагIду. Исламски революционни совето халнъаш тIа хьайхад империалистически Iоткъам духьала, махо лочнъадаь Ирана рузиъа мехкага юханхачийтара, толхаль бокъо наш юхаметтаоттайтара тIехьа дIахо къовсам лоттабе аьнна. Из къовсам, йоах дукха ха йоацаш ИРС аьпа зайолене тIа, кхы а доккхатIа мIаи долаш хургба, хIаьта империалистически Iоткъам цIенбоь дIабаккхалца дIахо лоатта а бергба.

Ю. РОМАНЦОВ,
Б. ПИЛЬНИКОВ
(ТАСС).

Йоазонхочун **ОСМИЕВ** Хьамзата 70 шу дизарга

КЕРДА ВАХАР ХЕСТАДЕР

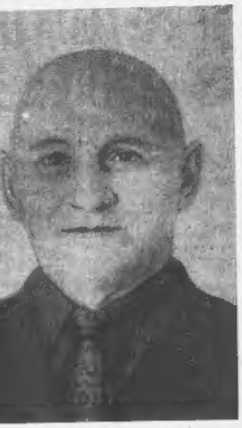

ГIалгIай советски литература дегIадоаладара а из социалистически реализма метода ларда тIа чIоагIдения дIаоттара а дикка лоархIаме моттиг лаьца дIаэттачарех я Осмиев Сосе Хьамзата цIи. Парте кулгал а деш, вошал доза деррига вай советски халкъаш тIадайраза коммунизма сийрда гIишло хьалъяра, керда саг хьалхевара къахьегаш долча таханарча дента кхачталча цо хьабена цикъ дикка лоархIаме а чоалханс а ба. 53 шу дахьад из гIалгIай литературана юкъевена. Цу хана дениз кун цIа дукхача паха дIаийзай из говзаме воэт а, прозаик а, тариахо а, журналист а, хьехархо а хиларах.

...Сийлахь-боккха Октябрьски социалистически революци яларо чIоагIа эргадаьнхар гIалгIай вIашгтача сага Осмиев Хьамзата вахар. Из бахьан долаш цун вIаштIехьдаьлар школе деша ваха, эрсий мотт а, эрсий йоазув а, литература а Iомаьс.

Къаьстта цу хана дег чу ессар цунна ше шийн вIашгача халкъа шинал хилар ал совгIа, ший кердача ДаьхенгIа вай а хила везилгах йола уйла. ХIаьта из уйла кхоачашъяра лий мел бола низ дIалуш волча Хьамзата кастта дика аьттув баьлар: эггара хьалхарчарна из деша воца 1924 шера Буро тIа хьайийлача ГIалгIай хьехархой техникума подготовительни отделение.

ВIалла шеко а йоацаш, Осмиев Хьамзата доккха ираз хилар цу замах из а, цуя новкъостий а деша баьгIача техникуме Беков ДордагIа Тембота Абрамова Виктория Константиновнаи саша лакха говзал йола хьехархой болх беш хиларех. Къаьстта цар еш хиина йола воаххо бахьан долаш дIаволалу из (эрсий классически советски литература Iомадарал совгIа) вайнахо бегахбуряама произведенеш дIаэзьс а, цар бокъхача чулоацама мах бохза а, ир деша говза Iомае а.

Ниттa уж хьехархой бахьан долаш, пар деш долча новкъостаца дегIобоагIа Осмиев Хьамзата говзамеча деваца бола безам. ХIаьта из дешарга денга дегIадарца дувзаденна дар 1927 шера Хьамзат эггара хьалхара дувцараш язде волавалар а.

Ала деза, цу хана дагадох Беков ДордагIа Темботан Абрамова Викторий Константиновнаи студенташа язьаь эггара хьалхара произведенеш юкъе йоагIаш дола «Шайтолгаш» яха кулгайоазон литературни журнал арахеца ЧIоагIа шоай мизах бIубезна, кхы а доккхагIа толамаш да хара дог айденна хьатIаш из уйла шоай эггара хьалхара произведенеш язьача студенташа. ХIаьта кастта шоаш дика говзаме иллюстрацеш а еш арахец цар цу журнала массеxк номер. ВIалла а тамаш яц царех цхьа журнал хIинз а гIеcьа Осмиев Хьамзата чIоагIа боча хеташ лелабар: цу тIара дIабоабенаб цун а цун новкъостий а йоазон никъ!

Цу хана чIоагIа лоархIаме дар литературана юкъе керда йоазонхой юкъеоаар, из дIахо дегIадоаладара цар а къахьегар. ХIаьта цу замах хиннача гIалгIай говзамета литературана юкъе дикка белгала йола моттиг дIалаьцар Осмиев Хьамзата 1927—1928 шерашка «Сердало» газета тIа кепатехача «Къовсама ворхI ди», «Советий Iаьдал бахьан», «Боадонгара сердалонга» яхача статьяша, дувцараш. Царел а совгIа, Осмиев Хьамзата 1928 шера шийца техникуме деша наьIача новкъостаца Зязиков Хьусена Бахьауддинаца цхьана яздир «Дайн берпиш» яха дувцар а. Лоацца аьлча, шоанта юкъе цхьаьца кхоачамбоацараш дале а, уж деррига дувцараш яздаь дар дикка лоархIамеча темех: вайчахьа Iаьдало дахкъаза балха, къе-мела хьийзача лорманхоша кхыча къамий новкъостална шоай мехка Советий Iаьдал даккхара а чIоагIдара а лоаттабаь къовсам гойтара. ХIаьта цар дикка доккха дакъа лаьцар гIалгIаийта юкъе лаьтта ира классови къовсам гойтара, тIехьадисача гIуланхаша тIом лоаттабе пах тIехьехара, къахьегамхой сакхетам лакхбара.

Ниттa «Сердало» газета редакце беш болча балхаца дикка вуизавенна а тоъал лакха говзал йола литературни йоазонпт даь а дIамита саг вар Осмиев Хьамзат из 1929 шера техникуме дийна а ваьнна «Сердало» газета редакце литературни болхло волаш балха оттача хана. ХIаьта журналиста балхах дика лоархIамерах настта из кьовзаву цу газета Iехитохкане секретарала.

Къаьстта Осмиев Хьамзата литературни говзал дика лакхьенийлго гайтар 1930 шера по яздаьча «Фадимат» яхача дувцаро цу замах Муталиев Хьашбикарцен Мальсагов Мухтарацен цхьала цо кийчн хиннача «Темаркъа» яха псевдоним кIал а латташ арайийнача говзамеча литературах лархIа язача фельетонашен.

Цу тайпара фельетонаш «Сердало» газета тIа кастькаста кепиттааш араювлаьрах шоай хьакъ даа гIерташ бола нах пар гучабахарах, царна доагIаш дола таIазар лоаттадарах, бокха тоам хулаш хиннаб къахьегамхошта. «Темаркъа-м вац уйх тIа?» — оалаш хиннад из газет деша аьнна бе нел деллачо.

Ниттa цу шерашка Муталиев Хьашбикарцен Мальсагов Мухтарацен цхьана Осмиев Хьамзата къахьегарах хьахилар цу ханарча гIалгIай литературе керда жанр лархIа ешаш йола «Темаркъай фельетонаш». Духхьал шоашта дайна-дайна хIама дIаяздаь да Iеш, автораша цу тайпарча произведенешa юкъе йоалайора говзаме сюжет а композици а, моллагIа вувцаш волча сага говзаме сурт дуллар. Къахьегамхошта кхетабе атта хургболча геттара шаьрача, халкъо бувцача меттаца язъаь, керттерча дакъе диалогически форма йолаш хулар уж.

Замах тIехьадисача гIуланхаша тIом лоаттабара, къахьегамхой бIаргаш сийрдадахара, уж кердача вахара юкъе лоархIаме дакъа лаца тIабехара боккхача лоархIаме хилар Осмиев Хьамзата цул тIехьагIа яьаь произведенеш а.

Белгалде доагIаш да, говзаме йоазонаш дарал совгIа, вайнахьа бегахбувцам гулбеш дукхача шерашка къахьегар Осмиев Хьамзата дукха а вайнахьа турпала а лирически а иллеш, хьайбаех а, тамашийнача хIамаех а, вахарах-леларах а дола фаьлгаш, кхьрт-орстхоех дола дувцараш, кицаш, кIоанолгаш вIашагIтоха аьттув баьннилга. 1940 шера Муталиев Хьашбикарца цхьана по арахийцид «ГIалгIай фольклор» яха книжка.

Цул а совгIа, Осмиев Хьамзата цу шерашка тоъал дукха болх баьб эрсий советски а классически а литература произведенеш гIалгIай меттала йоахаш. Къаьстта цо дика таркам даьчарех я А. С. Пушкина, И. С. Тургенева, А. П. Чехова, А. М. Горьке произведенеш.

Вай Даьхена фашистий эскар тIагIертача замах, дуниа духьале яра цхьан даьна баь вежарий санна вай деррагача советски халкъех болаш нах уразттача хана язйир Осмиев Хьамзата «Даьхе бахьан» яха йоккха художественно - публицистически очерк. Цу тIе авторо шийй халкъе дIахойтар фу Iаьржа дукъ до фашисташ цIа йолчи адамий хьисаперча оакхарпа сатийнна къахьегаш бахкача оай мехкахошта тIаоттаде дагадекар. ДIахойтар мел бокхха ба советски халкъа шоай Даьхенцара безам, хоам бора гайна-гапза цар Гитлера норта охтаргхиларах.

Ниттa тахан а тIехьа шийн нах бовза да фашистий къизал а, советски халкъа дела а гойташ Осмиев Хьамзата цу замалахьа яздаь «Оакхарий» яха дувцар а.

Белггала дегIаена литературни говзал гойташ да Осмиев Хьамзата 1956 шера деиз таханалцца даь йоазош. Ала деза, цун кхоллама юкъе из эггара берките ха хинилгa. Къаьстта уйх тIехьарча 20 шера тIатеIIа къахьегарах цо язьаьй массеx боккха лоархIам йола поэма (масала, «Даим вошал даьд Iа ткона, эрсий мохк»), арахийцад дукха а поэтически а произведени а сборникаш — «Дегаоаз», «Дувцараш», «Са Даьхе», «Къахьегама ираз», «Боккхача новкъа», «Замах сибат», «Деха, са илли», «Хап нахн», «Лакхале».

Дукхача советски йоазонхоша эрсий меттала яхарах цун дин-динагIа йола произведенеш дIа а яйзай, саa а сиинай дукхача Советски Даьхен чу доагIача халкъашта.

Эрсий меттала кепаетташ уж арайийннай «Дружба народов», «Дон», «Огонек», «Нева», «Наш современник», «Советский Казахстан» яхача журналаш тIа. Цул совгIа, уж арайийннай казахий, хIирий, черсий, гIаьбартой, аварций, гIумкий, балкхарой, финески меттала.

Осмиев Хьамзата поэзена юкъе йоагIаш йола моттиг дIалоац дерригача дуней къахьегамхой баьчина В. И. Ленина а, цо хьакхеллача Коммунистически партена а хетальча произведенеша. Дика ховш да, хIара кьамаи литературе цу темаех язьь дукха а произведенеш йолга, хIара советски йоазонхочо шийн эггара бочагIа дола дешаш царна хетадаьлга. ХIаьта а, хетарах, Осмиев Хьамзата дика вIаштIехьдаьннад цу хьакъе керда доаш ала.

Деррига дуне дег чу лаца гIерташ вола Осмиев Хьамзат тоъал дукха говзаме произведенеш язье кхийнав шийн 70 шера, хIаьта а хIара деша шийна хьалхашка керда-керда декхараш уттаду цо.

Сиха йода ха-замa. ХIара замано шн-шийн декхараш уттаду бIарчача литературана а, хIара йоазонхочуна а хьалхашка. Царна тIехьа па виса гIерташ, вай керда зама а, цун турпалхой а хоастабе гIерташ тахан а тIехьа къахьегаш ва йоазонхо. Цудуъа оалалу вайга из массаза ноикъа наьнна водаш ва, аьна. ХIаьта вIалла шеко а йоацаш ма дий — водаш вар гезна воалийта

Ховахета кхайнадаьлац поэта ловца боаккхаш шийн цхьан стихотворене тIа: «Лакхаленах кхувла лакхале мел соар!»

Деррига дуне довза, из шийн уйлаца чулаца, наькъа вахар кхы а сийрдадаккха, тоадалийта шийн беррига низ дIабала гIертаро вуг аьнна хет сона Осмиев Хьамзат цхьан лакхаленгара кердача лакхаленага. Лов кхы а лакхалехаш йолхаш цо тIаийразй къахьегар, из дхоачашде цун вIаштIехьадалар, цо кхы а кIоаргагIа вай Советски замах къахьегамхой чоалхане сурт-сибат диллар, цар денгара-денга совбувлаш шоай Даьхе чIоагIъеш йоаха коталонаш говзамерча литература хьисапаца ховстаяр.

МАЛЬСАГОВ Абу.

КЕРДА СТИХАШ

Хьамзат ОСМИЕВ.

Дог делаш хул со

ТIехьара боал тесса
КIа дийне илай тIара
Цlавена аьрхо
Тоов кlалле воаллашаь,
Оахам зих Iобадеш,
Сигара, сьсргаш мо,
ДогIа деллаш дайне —
Дог делаш хул со.
Кхачарах тоадена,
Бурилг-фийг чIоагIбенна
Уж доаш кIи канаш,
Лаьттан-иллй сийдеш мо,
МергIнагаш сеттадеш,
Кхедаьча лаьттана
Суноме ухаш дайча —
Дог делаш хул со.
КIи мергIниг вег а даь,
Колдала Iобежа,
Когешца тоIабаь
Уллаш цIьа из бейча,
Из цигта Iоввена,
Меттаьнр топ кеийтте
Доврехо волаш мо, —
Дог делаш хул со.

Лакхаленцара безам

ХIара сага дийла да из,
Лакхе вала безам хуйга.
ФунмагIа тIаьхоача
Сеганах цо воххаш,
Ниййсача наькъаца,
Хьаьнлача балхаца
Лакхаленга гIерташ вар
Лакхаленах кхувла.

Эхь-эздел доаадаь,
ЛагIаш тIа яуэзаш мо,
Новкъоста, кхы ваха
Кога тIа а яуэзаш,
Лакхе вала гIертаргвар
Вай мехка ма кхуллав.

Лоа делх

Чоалпаш санна,
лоа дейл арезь.
Массаза а делкар санна,
Хоза, къьитта, цIена лоа.
Сатоссашехь доладенна,
Кога хьакаииг
къайлайиоаккхаш
Iайнад из кIанз массе коа.

Лоа делхерах ирал кьайза
Аракьйилкад бериш.
ЦаIаш
Ког-совпезош хехнаш довзи,
ХIаьта вожаш —
Лайво щьыа,
Делаш, удеш, вIашкетташ,
Лай межаргех лоазаш
довкк.

Iое мо йоага шийй беснагI
Цу беснгах,
Берт боаккхаш мо,
Лай цкье чоалпа хьохалу.

Яоl хьоастеш мо,
гIндагIниг даьякхе,
Цигга яш из.
ХIаьта йоI ше —
Бард-бордагIа елалу.

Лоа делхаш да,
Iаьржа лаьтта
Лозадера кхераш санна,
Лай уж чоалпаш кIаьда нег.
Фаца лоаз уж.
Сиха яц уж.
Цар сабара раьза хина,
Са дега чу илли дек.

Редактор **Т. А. ТЕБОЕВ.**

Къамин экономика дегIайоалаяр — Лаосски Халкъа Демократически Республикана хьалхашка латтача керттерча декхарех цаI. Цу дакъе доккха новкъостал ду Советски Союзо. Мехка цхьана хьалъеш латт лаосско-советски промышлени объекташ, цига дIавхуьйт республика экономика дегIайоалаяра эшш йола хIанзара техника.

СУРТА ТIА: монтаж еча советски инструктора Варламова (аьрдехьера вар) специалистаца Файсунаца цхьана электростанце двигатела монтаж ю СССР технически новкъостал а деш Вьентьяна юхе хьалъеча мехка йоккагIьрех йолча нефтебазе.

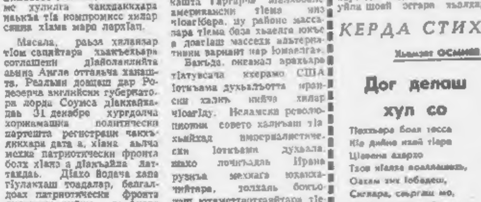

Г. БЕРНАЦКЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

ТЕЛЕВИДЕНИ

25 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — IуйранаIра гимнастика.
9.05 — Говзал йола куагиш.
9.35 — С. Соловейчик. «Ватага «Рыжий Iуха». Телевизиони спектакль. ЯлхагIа истори. «Къовсам».
10.20 — Кинолюбителий клуб. Нистехьарча — кердадариш.
11.20 — Кердадараш.
14.50 — Украине Советски Iаьдал этте 62 шу кхачара. Украински телевидене телевизионни документални фильмий программа.
18.00 — Музейски выставочни залашкаи гIолла. Эрсий Пачхьалкхен музей. 18-гIа бIаьшерий прикладное искусство.
16.30 — «Ха а ха, хьа а зер. Къонача техникашта йола передача.
17.15 — Еррига союзан лыжаш хахкара йола чьхаш. «Красногорские лыжне». 5 км. Кхадаш.
18.00 — «Къонача классаш».
18.45 — «Тахан дуней тIа».
19.00 — «Сагаш законий».
19.20 — Дукха серии йолча телевизионни художественни фильма премьера. «Д. Артаньян кхо мушкетера». I сери.
21.00 — «Ха».
21.35 — Кинопанорама. Передача — «Тахан дуней тIа» яха информационни арагIаьр.

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачий программа.
8.10 — «Шоана, дай — хоашой».
8.40, 9.40 — Советски пачхьалкхен бокъоний заран. 8 класс. СССР-а гражданий бокъонаш декхараш цхьалха хилар.
9.10, 14.10, 17.30 — ПТУ дешачарен, подготовительни отделене дешачарен. Эрсий мотт. Морфологически средствий стилистика юкъе кхалкар.
10.10 — Французски мотт.
10.40, 11.35 — Хими. 10 класс. Кимсохиме продукташ уж чела ара.
11.10 — ПТУ дешархошта. Н. Г. Чернышевский. «Фу де деза?». Студенташта-заочникашта.
12.05 — Начертательни геометри. I курс. Аксонометрически проекцеш.
13.20 — Философи. Iаьча таххара формаци наьхьаши.
14.40 — Экран—доро.
15.10 — А. Н. Островске вахар. Хьалхара передача.
16.20 — Экран хьехархочо. Ботаника. 6-гIа класс.
16.40 — Истори. 8 класс. Ян Гус.
17.10 — Природоведени. 4 класс. «Кемаш деха камадаш шаьдашь».
18.00 — «Ноха-ГIалгIайче гIолла».
18.20 — «Дунен мехкера хьал» (гIалгIай меттала).
18.35 — ШагIара педагогика. «Са бола беш хила деза».
18.55 — Боебола телевидени. «Замахо» (гIалгIай меттала).
19.45 — Старт.
20.15 — Музыкальни киоск.
20.45 — «Ижевск». Телевизионни документальни фильм.
21.00 — Т. Хренникова произведенеш дола симфонически концерт.
21.40 — «НттаагIа гIа». Художественни фильм.

РАДИО

25 ДЕКАБРЬ

6.00 — «Юртара Iуйре» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.15 — Передачий программа (эрсийи гIалгIайи меттала).
8.25 — Мукхьамаш (гIалгIай меттала).
8.45 — Еррига нарте а дейрача халкъа а гIулакх. Беседа (эрсий меттала).
9.15 — «Тхога кхдуу» (гIалгIай меттала).
9.30 — «Къона замакхо» (гIалгIай меттала).
10.00 — Передачий программа, хаоттамах бола хоамаш (эрсий меттала).
10.01 — Дунен халкъашта юкъерча бера шера хетадаь. «Ирах дола бераш» (гIалгIай меттала).
10.15 — Коллектива лакхараш. Корреспонденции (нохчий меттала).
10.30 — Халкъа эшарaш. Концерт (нохчий меттала).
15.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоалеи Грознеи хувцалуш мархаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбоалехьара секунде 0—5 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 0—5, Грозне 1—3 градус шелал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана мархаш а йолаш, цхьайолча моттигашка лоа а делкаш, дохк доаллаш, тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура бийсана 9—14, дийнахьа 1—6 градус шелал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул. 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместитела — 9-24-03; бехктоххама секретара — 9-24-00; отделий: партийни вахара — 9-24-04; промышленностен транспортен — 9-24-01; юрта бахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кехаший — 9-24-07; корректорска — 2-89-83.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-2404; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-83.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ00219. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 7360.